

ИЛЧИЙРИН КРАР

Иса цаварал хкаж хьун

1¹⁻² Зи сад лагъай ктабда, Феофил, за ваз Исади Ам цаварал хутахай йикъал къведалди авур крарикайни чирвилерикай кхъенай. Цаварал хутахдалди Ада Пак Руьгдин куьмекдалди Вичи хкягъай илчийриз вуч авуна кІандатІа ихтилатнай. ³ Вичи хашунал азабар чІугурдалай кьулухъ, Иса яхцІур йикъан къене а илчийрин патав къез хъанай. Ада Вич гьакъикъатда яшамиш жезвайди субутардай гьар жуьредин делилар гьиз хъанай, Ада абуруз Аллагъдин пачагъвал вуч ятІа суьгъбетарнай.

⁴ Садра илчийрихъ галаз фу недайла, Исади абуруз ихтин буйругъ гана:

– Ярусалимдай хъфимир, амма цаварал алай Бубади квез хиве кьур савкъватдал вил алаз акъваз. А савкъватдикай квез зи сивяй ван хъанай. ⁵ Ягъяди инсанар цив чуьхвенай, куьн, лагъайтІа, са къадар йикъарилай Аллагъди Пак Руьгъдай чуьхуьда.

⁶ Илчийр санал кІватІ хъайила, абуру Адавай хабар кьуна:

– Худа, Вуна гила Израилдин пачагълугъ гуьнгуьна хутада ман?

⁷ Ада абуруз лагъана:

– Цаварал алай Бубадин ихтиярда авай кІвалахар кьиле фидай вахтарни чІавар чир хьун квез талукъ туш. ⁸ Квек Пак Руьгъ акатна куьн адан къуватдив ацІай чІавуз гьам Ярусалимда, гьам Ягъудияда, гьам Шамарияда, гьамни вири дуьньяда куьн зи ва за авур крарин шагъидарни жада.

⁹ ИкI лугун кумаз, Ам абуруз акваз-акваз цавуз хкаж хъана ва лацу булутдик акатна Ам абурун вилерикай хкатна.

¹⁰ Цавуз килигиз амай абурун патав садлагъана лацу пекер алай къве кас пайда хъана.

¹¹ – Галилеявияр, – лагъана абуру, – куьн цавуз тамашиз акъвазнава хьи? Квез Иса куь патавай цаварал хкаж жез акур хъиз Ам гъакI хквенни ийида.

Ягъудан чкадал илчи хкъягъун

¹² Идалай къулухъ абур Зейтун дагъдай эвичIна ва Ярусалимдиз хтана. И дагъ Ярусалимдилае са версинин мензилда авай. ¹³ Петру, Ягъя, Якъубни Андрей, Филипни Фома, Барталамайни Матта, Алфеян хва Якъуб, Симон миллетчи* ва Якъубан хва Ягъуд Ярусалимдиз хтана тавдин кIвале санал ацукънавай. ¹⁴ Абуру датIана вирида сад хъана дуьаяр ийизвай. Абурухъ галаз са бязи дишегълияр, гъакIни Исадин диде Майрам ва Адан стхаяр авай.

¹⁵⁻¹⁷ Садра кIватI хъанвай вишни къад кас къван инанмишбурун вилик Петруди, къарагъна, лагъана:

– Стхаяр, Пак Руьгъди Давуд пачагъдин мецелди Ягъудакай лагъай гафар къилиз акъат тавуна амукъдачир.

Чи арада аваз, чахъ галаз санал къуллугъ ийизвайтIани, Ягъуда Иса къаз кIанз геле къекъезвайбуруз Ам авай чка къалурна. (¹⁸ Хаинвал авуналди къазанмишай пулунихъ аданик къачунай, гъа и никIел адан эхир пучни хъана. Ам ана, руфун пад хъана, ратарни чкIанваз жагъанай. ¹⁹ И крарикай Ярусалимда авай вирибуруз хабар хъанай ва а никIиз абуру чпин чIалал Акелдама, яни Ивидин Ник лагъана тIвар ганай.) ²⁰ И крарикай Забуррин ктабдани кхъенва:

«Адан кIвал ичIи хъурай, ана яшамиш жедай касни тамукърай»,

ва:

«Адан къуллугъдин чкани масада къурай».

* 1:13 *Симон миллетчи (Зилот)* – Римдин чапхунчийрин аксина женг чIугвазвай са кIеретIдин векил.

²¹⁻²² ГьакI хьайила, чна адан чкадал маса кас хкягъна кIанда. Герек, а кас Ягъяди инсанар ций чуьхуьз эгечIай чIавалай та Иса чи патавай цаварал хъфей йикъалди Иса-дихъ галаз чи арада хьайи кас жен. Чна хкягъай а касни Исадал чан хтайвеликай чахъ галаз санал шагъидвал ийи-дайди хьун лазим я.

²³ Къве касдин: Юст лакIаб алай Юсуфан (адаз гьакIни Барсаба лугъудай) ва Маттиядин тIварар къунай. ²⁴ КIватI хьанвайбуру дубаяр авуна:

– Я Худа, Ваз виридан рикIер аквазва, ²⁵ илчивиликай хкатай Ягъудан чка Вуна и къведакай низ кхьенватIа чаз къалура.

²⁶ Ахпа абуру чип вегъена, чип Маттиядал аватна. Гьа икI, ам цIусад илчидин жергедиз цIикъвед лагъайди яз къабулна.

Пак Руьгъ атун

2 ¹ Песахдин яхцIурни цIуд лагъай йикъан сувар алуькна. ² Мад вири инанмишбур са чкада кIватI хьана. ³ Садлагъана цаварай атай тIурфандин хьтин къати ванци абур авай кIвал ацIурна. ⁴ Илчийриз зулар-зулар жезвай ялаврин мецериз ухшар са вуч ятIани атана чпел гьар садал куьрс хьайиди акуна. ⁵ Пак Руьгъдив ацIай илчийр чара-чара халкъарин чIаларал рахаз эгечIна: Пак Руьгъди абуруз гьа ихьтин алакьунар ганай.

⁶ И чIавуз Ярусалимда жуьреба-жуьре уьлквейрай тир чувудар авай. Абур Аллагъ рикIел алай инсанар тир. ⁷ Акъатай гьарай-эвердал гзаф халкъ кIватI хьана. Илчийр рахадайла, анал кIватI хьанвайбуруз, яни жуьреба-жуьре халкъарин векилриз гьар садаз вичин дидед чIалалди рахадай ван хьана, абурук къалабулух акатна. ⁸ Гзаф мягътел хьайи инсанри сада садавай хабар къуна:

– И инсанар вири Галилеядай тушни? ⁹ Чаз абур чи дидед чIалал рахадай ван къезва. Им гьикI жезвай кар я? ¹⁰ Чи арада гьар жуьре уьлквейрай инсанар – парфийвияр, мидийвияр, эламвияр, Месопотамиядин, Ягъудиядин, Кападокиядин, Пунтдин ва Асиядин, ¹¹ Фригиядин, Памфилиядин,

Египетдин агъалияр, Ливиядин, Киринеядин патарив гвай агъалияр, Римдин агъалияр, ¹¹ чувудар ва чувудрин дин къабулнавай масабур, Критдин ва Аравиядин агъалияр ава. Чаз гъар садаз и инсанар Аллагъдин зурба крарикай чи дидед чІалал гъикІ рахазватІа аквазва!

¹² Чеб чпивай квахъна мягътел хъанвай инсанри сада садавай хабар къазвай:

– Им вуч лагъай чІал я?

¹³ Са бязибуру зарафатар ийизвай:

– Абуру чехир гзаф хъанва.

Петрудин рахунар

¹⁴ Петруди, амай цІусад илчидихъ галаз санал аквазна, халкъдихъ элкъвена, виридаз ван къведайвал лагъана:

– Ягъудиядин итимар ва Ярусалимдин вири агъалияр! Захъ дикъетдалди яб акала! Квез чир хъухъ хъи, ¹⁵ и инсанар хъвана пиян туш, гъеле сятдин экуънин кІуъд я. ¹⁶ Им Юил пайгъамбарди лагъай гафар къилиз акъатун я:

¹⁷ «Эхиримжи йикъара, – лугъузва Аллагъди, –
За Жуван Руъгъ вири инсанрик кутада.
Куъ рухварни рушар Зи мецелди рахаз жеда,
жегъилриз йифиз-юкъуз керематар,
къуъзуъбуруз ахварар аквада.

¹⁸ Зи лукІарик, гъам итимрик, гъамни дишегълийрик,
гъа йикъара За Зи Руъгъ кутада,
абурни Зи мецелди рахаз жеда.

¹⁹ Цаварал За аламатар къалурда, чилерални – лишанар:
ивияр, цІай ва гумадин булутар.

²⁰ Рагъ хкахъна мичІи жеда, варзни иви хъиз яру,
ахпа и вакъайрилай гуъгуъниз
Худадин чІехи крар виридаз аквадай югъ алукъда.

²¹ Худадин тІвар къур гъар сад къутармиш жеда».

²² Израилвияр, заз яб це! Назаретдай тир Иса – Аллагъди са мурад аваз ракъурнавай инсан я. ИкІ тирди Аллагъди Адав ийиз тур аламатрайни Адав къалуриз тур лишанрай аквазва. Квез и крар куъ вилералди акуна, хъсандиз чизва. ²³ Иса

куь гыле туна. Куьне гунагькаррин куьмекдалди Иса хашуниз яна кьена. Аллагьдиз вичиз гьа икI хьана кIанзавай ва икI тирди Адаз чизвай. ²⁴Амма ажалдихъни Иса кьуна акъвазариз жедай кьуват авайди тушир. Аллагьди Адал чан хкана, Ам ажалдин еперай акъудна.

²⁵ Давуд пачагьди Адакай икI лагьана:

«Заз Худа гьамиша зи вилик кваз аквадай.

Жув кьве рикIин тахьун патал

Ам зи эрчIи гьилихъ гала.

²⁶ Гьавилай шадвили зи рикI ацIурзава.

За и гафар хвешила лугьзува.

Кьуй зун фана хьурай, захь умуд ава,

²⁷ Я Худа, Вуна зун кьенвайбурун арада тадач,

Жуван муьмин сура китIиз тадач!

²⁸ Вуна заз уьмуьрдиз тухузвай рехъ кьалурна.

Вун патав гвайла, Зи рикI шадвилив ацIуда».

²⁹ Стхаяр, завай кьез ачухиз жеда хьи, чи чIехи буба Давудни вири инсанар хьиз дидедиз хьана кьейи кас я. Кьейила ам динжарни авунай. Чи кьейибур кучукнавай сурарин арада Давуд пачагьдин сур гилани ама. ³⁰ ЯтIани, Давуд пайгьамбар тир. Давудан сихилдикай тир са касдикай Месигь ийида ва Месигьдикайни Давуд хьиз пачагь жеда лагьана Аллагьди кьин кьунай. Давудаз и кар чизвай. ³¹ Адаз и кар кьилиз акъатдайдини виликамаз хабар авай. «Адан руьгь агьа дуьньядани амач» ва «Адан беденни руьхъ хьанвач» лугьудайлани, Месигьдал кьейидалай кьулухъ чан хкведайди Давуд пачагьдин фикирда авай. ³² Аллагьди Исадал чан хкана, чун вири и кардин шагьидар я! ³³ Аллагьди Иса хкажна Вичин эрчIи гьилихъ акъвазарна. Хиве кьур Пак Руьгь Вичин Бубадин патай кьачур Исади а Руьгь чакни кутуна. Кьез аквазвайди ва ван кьеззвайди гьа вакьиадин нетижа я. ³⁴ Давуд пачагь, лагьайтIа, цаварал хутахайди туш, ятIани ада лагьана:

«Худади зи Агьадиз лагьана:

³⁵ „Ви душманар За Ви кIвачерик вегьидалди

Зи эрчIи гьилихъ ацукь“».

³⁶ Къуй Израилдин вири инсанриз чир хъурай хъи, куъне хашуниз ягъай Иса Аллагъди ракъурнавай Худа ва Месигъ тир!

³⁷ И гафарин ван хъайила, ийир-тийир квахъай инсанри, Петрудивайни муькуь илчийривай хабар къаз хъана:

– Я стхаяр, чна вуч авун лазим я?

³⁸ Петруди жаваб гана:

– Куън гъар са кас Аллагъдиз килиг хъувун лазим я. Куь гунагърилай гъил къахчун патал Исадихъ инанмишвал авунин лишан яз циз гъахъун лазим я. Гъа чІавуз квез Аллагъди Пак Руюгъ багъишда. ³⁹ Аллагъди и кар квез, куь аялриз ва яргъара авайбуруз, Ада Вичин патав эверзавай вирибуруз хивени къуна.

⁴⁰ Петруди гъакІни маса гафаралди абур чІалахъарзавай:

– Килиг гъа, и несилдин инсанар рекъяй акъатнава. А ксарихъ галаз куънни рекъин тийидайвал, жазадикай къутармиш хъун патал квевай вуч жедатІа, гъам ая.

⁴¹ Адан гафарихъ хвешивилелди инанмиш хъайи инсанар циз гъахъна. Гъа юкъуз Исадихъ инанмишбурун къадар пуд агъзур касни артух хъана.

Инанмишбурун уьмуьр

⁴² Инанмиш хъайибуру вири вахт санал акъудзавай: санал илчийрин чирвилериз яб гузвай, санал фуни незвай, санал дуьаярни ийизвай. ⁴³ Илчийри къалурзавай аламатарни керематар акурла, инсанрин рикІера кичІевал гъатзавай. ⁴⁴ Вири инанмишбур санал алай, абурухъ авай-авачирдини уртах тир. ⁴⁵ Абуру чпин мал-мулк, эменни маса гуз, хъайи пул чпин арада гъар садаз герек тир къван пайзавай. ⁴⁶⁻⁴⁷ Абуру гъар юкъуз санал Аллагъдин кІвале дуьаяр ийизвай, шадвилелди фу незвай. Гъар сеферда михъи рикІелди Аллагъдиз шукурар ийиз, са нин ятІани кІвале вирида санал фу незвай. Вири халкъди абуруз гъуьрметзавай, Аллагъдини гунагърикай къутармишзавайбурун къадар югъ-къандавай артухарзавай.

Петруди кьецек сагъарун

3¹ Садра Петруни Ягья Аллагьдин КІвализ фена. Сятдин пуд – дуьа ийидай вахт тир. ² И вахтунда Аллагьдин КІвалин «Иер» тІвар алай варарихъ са кьецек кас гъана. Адавай дидедиз хъайидалай инихъ кьекъвез жезвачир. Гъар юкъуз ам гъана гъанал эцигдай, адани Аллагьдин КІвализ кьезвайбурувай садакъа тІалабдай. ³ Петруни Ягья акурла, ада гъабурувайни садакъа тІалабна. ⁴ Петруни Ягья элкъвена адаз килигна. Петруди адаз лагъана:

– Чаз килиг!

⁵ Абурувай са затІ гьатдатІа акваз вилер хкажна кьекъвераг абуруз килигна. ⁶ Инал Петруди лагъана:

– Гимишни кьизил захъ авач, амма за ваз захъ авайди гуда. Назаретдай тир Месигъ Исадин тІварцІелай за ваз лугъузва – къарагъна кьекъуьгь!

⁷ Петруди кьецекан эрчІи гьил къуна адаз къарагъиз куьмекна, гьасятда адан кІвачерин кІарабар мягкем хъана. ⁸ Ам къудгъунна кІвачел къарагъна, кьекъвез эгечІна. Ам абурухъ галаз хвешила хкадариз, Аллагьдиз алхишар ийиз Аллагьдин КІвализ фена. ⁹ Вири инсанриз акуна хьи, кІвачел акьалтай ада кьекъвез Аллагьдиз шукурар ийизва. ¹⁰ Абуруз ам Аллагьдин КІвалин «Иер» тІвар алай варарихъ ацукъна, аниз фир-хквердавай садакъа тІалабзавай кас тирди чир хъана. Халкъ ам сагълам хъунал мягьтел хъанвай.

Сулейманан айвандик

¹¹ Сагъ хъайи кьецек Петрудилаини Ягьядилай алатзавачир. И кар акур халкъ атана Сулейманан айвандик квай илчийрал алтІушной. ¹² Атанвай инсанар акур Петруди лагъана:

– Израилвиар! Вучиз куьн и кардал тажуб хъанва? Ам икІ кьекъведайвал авун чна чи къуватдалди ва я Аллагьдин вилик чна къалурдай агалкъунрин куьмекдалди авур хъиз яни кьез? ¹³ Ибрагъиман, Исакъан ва Якъубан Аллагьди, чи бубайрин Аллагьди Вичин бенде Иса баркаллу авуна. Куьне,

лагьайтIа, Ам дувандиз акъудна. Пилатаз Ам азадиз кIан хьанатIани, куьне Пилатан вилик Исадикай кьил къакъудна. ¹⁴ Куьне пак ва гьахьлу Аллагьдин касдикай кьил къакъудна, амма гьа са вахтунда тахсиркар ахьаюн тIалабна. ¹⁵ Куьне уьмуьрдин кьилевай инсан къена! Амма Аллагьди адал чан хкана, чун а кардин шагьидар я. ¹⁶ Месигь Исадин тIварцIин къуватдихь инанмиш хьуни и квез аквазвай ва чидай кас сагьарна. Анжах Исадихь инанмиш хьуни и кас сагьар хьувуна, и кар квез виридаз акваз-акваз кьилиз акъатна.

¹⁷ ГьакI хьайила, стхаяр, квез чир хьухь хьи, куьне ва куь кьиле авайбуру Иса рекьидай чIавуз квез куьне вуч ийизватIа чизвачир. ¹⁸ Амма и кар Аллагьдин къастуналди хьайиди я. Месигьди азаб-азият чIугуна кIанзавайди Аллагьди вири пайгьамбаррин мецелди виликамаз лугьунни авунай.

¹⁹ Гунагьар хиве яхь! Куь гунагьрилай гьил къахчун патал Аллагьдиз килигдайбур хьхьухь! ²⁰ Гьа чIавуз Аллагьди куь руьгьер мягькемарда ва куь патав квез виликамаз тайинарнай Месигь Иса ракьурда.

²¹ Гьеле кьуд пад цIийи хьжедалди Ам цаварал аламуькун лазим я. Аллагьдини къадим вахтарилай инихь Вичин пак пайгьамбардин мецелди гьа икI жеда лагьанай. ²²⁻²³ Муса пайгьамбарди лагьанай:

– Зун хьтин пайгьамбар Аллагьди квез ракьурда, а пайгьамбар квекай сад жеда. Куьн гьар са карда гьа пайгьамбардиз табий хьухь. Адан чIалаз килигзавачир гьар вуж хьайитIани, халкъдин арадай чукурда ва ам телеф жеда.

²⁴ Самуилалай эгечIна вири пайгьамбарри гьа и йикьара кьиле феи крарикай виликамаз лагьанай. ²⁵ Пайгьамбаррин мецелди Аллагьди квез хиве кьур крар анжах квез талукь я. Аллагьди чи бубайрихь галаз кутIунай икьрар куьнени кьилиз акъудна кIанда. А икьрар кутIунайла, Ада Ибрагьимаз лагьанай:

– Ви несилрин куьмекдалди За дуьньядин вири халкъариз хийирлу крар ийида.

²⁶ Аллагьди Вичин бендедал чан хкайла, эвелни-эвел Ада Ам куьн гунагь рекьивай яргъа авун патал куь патав ракъурна, гъа икI Аллагьди Вичин бендедин куьмекдалди квел хийирлу крар агакъарна.

Агъсакъалрин КIватIалдин вилик

4 ¹Петруни Ягъя рахадайла, абурун патав кешишар, Аллагьдин КIвалин къаравулрин кылевайбур ва садукъаяр атана. ²Илчийри халкъдиз чирвилер гузвай. Абуру, Исадал кьейидалай къулухъ чан хтун чешне гъиз, кьейидалай къулухъ чан хтун авай кар тирди чпин рахунра тести-къарзавай. Садукъайриз илчийрин и крарикай гзаф хъел атанвай. ³Абуру Петруни Ягъя къуна ва геж вахт хъуниз килигна, пакамалди абур дустагъна. ⁴Петрудизни Ягъядиз яб гайибур абурун гафарихъ инанмиш хъана, гъа икI инанмишбурун къадарни вад агъзур къван артух хъана.

⁵Пакагъан юкъуз чувудрин гъакимар, агъсакъалар ва тавратдарар Ярусалимда санал кIватI хъана. ⁶Абурук чIехи кешиш Анна, Каяфа, Ягъя, Искендер, чIехи кешишдин маса мукъва-къилиярни акахъ хъувунай. ⁷Абуру Петруни Ягъя чпин патав гъун эмирна, абур гъайила, жузуна:

– Ихътин крар ийидай къуват квез гъинай атана? И крар куьне нин тIварцIелай ийизва?

⁸И чIавуз Пак Руьгъдив ацIай Петруди жаваб гана:

– Эй гъакимар ва Израилдин агъсакъалар! ⁹КъецIек чна сагъар хъувунай. Ам гъикI сагъ хъхъанатIа лагъ лугъуз къе куьне чавай жаваб тIалабзава. ¹⁰Квез ва Израилдин вири халкъдиз чир хъухъ хьи, и кас исятда куь вилик сагъ хъхъана акъвазун чна Назаретдай тир Исадин тIварцIелай авур кар я, а кар Исадин къуватдин гъунар я! Куьне Ам хашуниз яна къена, амма Аллагьди Адал чан хкана. ¹¹«Куьне – къванцин устIарри гъяз татана гадарай къванцикай цлан хандакIдин пипIе твадай лап къилин къван хъана». И гафар гъа Исадикай кхъенвайбур я. ¹²Анжах Исадин куьмекдалди инсанар гунагъкарвиликай къутармиш жада.

¹³⁻¹⁴Петруни Ягья келнавачир авам инсанар тирди чизвай гьакимар абурун викегьвални абур рахазвай тегьер акурла тажуб жезвай. Гьакимриз абур Исадихъ галаз хьайи ксар тирди чир хьанай. Петрудинни Ягьядин патав абуру сагьар хъувунвай касни гваз акурла, гьакимривай са гафни лугьуз жезвачир. ¹⁵Инал абуру илчийриз кIваляй экъечIун эмирна ва чпин арада меслятар ийиз эгечIна.

¹⁶ – И инсанриз чна вуч ийин? – лугьузвай гьакимри, – абуру набут сагьар хъувунин а алапатдикай Ярусалимдин вири агьалийриз чир хьанва, чавай а кар кваз такьуна жедач. ¹⁷Исадикай халкъдин арада мадни гегьеншдиз ван чу-кIун тавун патал, чна абуруз чпин рахунра Адан тIвар кьун кьадагьа авун лазим я.

¹⁸Гьакимри илчийр мад эверна хкана, Исадин тIварцIелай чирвилер гун абуруз кIевелай кьадагьа авуна. ¹⁹Амма Петрудини Ягьяди жаваб гана:

– Квез чун квез Аллагьдилай гзаф табий хьана кIанзавани? Чна акI авуртIа, ам Аллагьдин вилик дуьз кар жедани? ²⁰Чавай акурдакай ва ван хьайидакай лугьун тавуна акъвазиз жедач.

²¹Гьакимривай илчийриз жаза гудай багьна жагьуриз жезвачир, абуруз кичIерар гана ахьайна, вучиз лагьайтIа, илчийри авур кардай вири халкъди Аллагьдиз шукурар ийизвай. ²²Вич сагь хьхьунин алапат акур къекъверагдин яшар яхцIур йисалай виниз тир.

Инанмишбурун дуьа

²³Азад хьхьайдалай кьулухъ Петруни Ягья чпин хайибурун патав хьфена ва абуру чпиз кешишрини агьсакьалри лагьай кьван гафарикай ихтилатна. ²⁴Инанмишбуруз ван хьайила, абуру вирида сад хьана дуьбаяр авуна:

– Эй вири ихтияррин иеси! Чилни цав, гьуьлер ва анра авай гьар са затI халкъ авурди Вун я. ²⁵Чи буба ва Ви лукIни тир Давудан мецелай Вуна Пак Руьгьдин куьмекдалди лагьанай:

«Халкъарик вучиз хьел ква?

Вучиз халкъари са файдани авачир крар гьиле кьазва?

²⁶ Дуьньядин пачагъар къарагъзава,
вири гьукумдарар санал Худаиз ва Адан Месигъдиз
акси экъечӀиз гъазур жезва».

²⁷ РикГивайни, и шегъерда Гъирудни Понтий Пилат мажусий-
рихъни Израилдин халкъдихъ галаз сад хъанва. Абурухъ ви-
ридахъ Вуна хкъагъай Ви пак бенде Исадал гъил хкаждай чӀу-
ру къаст авай. ²⁸ ИкӀ хъана кӀандайди Вуна виликамаз къетӀ-
най. И кар ви къудратдин кар я. ²⁹ Я Худа, гъакимри чаз гъикӀ
кичӀерар гузватӀа, килига. Гъавиляй Вуна чаз уьткъемвилел-
ди Ви гаф инсанриз чирдай къуват це. ³⁰ Инсанриз жуван
къудрат къалура, къуй Ви пак бенде Исадин тӀвар къур-къур
чкада азарлур сагъ хъхъурай, аламатарни керематар хъурай!

³¹ Дуьаяр авуна куьтягъ хъайила, абур алай чка зурзана.
Абур вири Пак Руьгъдив ацӀана. Идалай къулухъ абуру Ал-
лагъдин гаф виКегъвилелди чукӀуриз хъана.

Вири уртах я

³² Инанмишбур, рикӀелдини руьгъдалди вири сад тир.
Садани вичин эменни анжах са вичинди я лугъудачир,
абурухъ авай-авачирди уртах тир. ³³ Илчийри Худа Исадал
чан хтайдакай уьткъемвилелди ва агалкъунар аваз шагъид-
вал авун давамарзавай, Аллагъдини Вичин патай абуруз
чӀехи регъим ийизвай. ³⁴ Абурун арада дарвиле авай кас
авачир, вахт-вахтундилай чпихъ мал-мулк авайбуру абур
маса гуз, пул гъиз ³⁵ илчийрин ихтиярда твадай, абуру а
пул инанмишбурун арада гъар садаз герек къадар пайдай.
³⁶ Месела, Юсуфа, Кипрдай тир левитди (адал Барнаба,
яни Секинвал Гудайди лагъай тӀварни алай), ³⁷ вичин ник
маса гана, пул гъана илчийрин гъиле вугана.

Анания ва Сапфира

5 ¹ Анания лугъудай са кас хъана. Адан папан тӀвар Сап-
фира тир. Ананияди вичин мулк маса гана. ² Амма пу-
лунин са пай ада вичиз туна, и кардикай адан папазни
хабар авай. Амукай пул ада гъана илчийрин гъиле туна.
³ Петруди адаз лагъана:

– Анания, ви рикIиз гьикI хъана Иблис гьахьайди я? Чил маса гайи пулунин са пай жуваз туналди вуна Пак Ругь алцуарна эхир! ⁴Вуна маса гудалди чил види тир, вуна адахъ къачур пулни ви пул тир. Вуна икI вучиз авуна? Вуна инсанар ваъ, Аллагь алцуарна.

⁵Ананиядиз и гафар ван хьун кумазни, ам гьанал ярх хъана, къена. Петрудин и гафар ван хьайила, виридак кичI акатна. ⁶Ахпа жегьилри, атана, Анания кафандик кутуна ва тухвана кучукна.

⁷Гьул къейидакай хабар авачир адан паб пуд сятдилай гьугьуниз иниз атана акъатна. ⁸Петруди адавай хабар къуна:

– Лагь кван, гьуьлуьхъ галаз куьне чил гьа икъван пулди хъ маса ганани?

– Эхъ, – лагьана ада, – гьакъван пулди хъ.

⁹Петруди адаз лагьана:

– Аллагьдин Ругь синагь авун патал куьне вучиз гаф-Чал сад авунва? Исятда ви гьуьлуьн мейит сура туна хквезвай-бур къведа, абуру ви мейитни суруз тухуда.

¹⁰Гьа инал пабни абурун кIвачерик ярх хъана, къена. Хтай жегьилриз гьамни къенваз акуна. Абуру пабни тухвана гьуьлуьн патав кучукна. ¹¹Исади хъ инанмишбурук ва и кардикай ван хьайи амай жемьтдик зурба кичI акатна.

Керематар ва аламатар

¹²Халкъдин арада илчийри гзаф керематарни аламатар къалуриз хъана. Вири инанмишбуру Сулейманан айвандик кIватI жедай. ¹³Инанмишбурун кIватIалдик квачир инсанри абурук экечIдай жуьрэт ийизвачир, ятIани инсанри инанмишбуруз гьуьрметзавай. ¹⁴Амма Худади хъ инанмиш жезвай итимринни дишегьлийрин къадар къвердавай артух жезвай. ¹⁵Вири и аламатрин нетижа яз, куьчедай физвай Петрудин хъен хьайитIани акван патал инсанри азарлуяр куьчейриз акъуддай, абур месерал къаткурдай. ¹⁶Ярусалимдин мукьув гвай шегьеррай инсанар кIеретIралди къведай. Аниз чпин азарлуяр ва жинерри къунвайбуру гьидай, на-чагьбуру чпин тIалрикай азад хъжедай.

Илчийр хурук кутун

¹⁷ Илчийрал пехил хяна рекъизвай лап чІехи кешишди ва адан терефдарар тир садукъайри ¹⁸ илчийр къуна ва шегердин дустагда туна. ¹⁹ Амма йифиз Худадин малаикди инин варар ахъайна, абур ахкъудна.

²⁰ – Аллагъдин КІвалин гъаятдиз алад, – лагъана ада, – фена инсанриз Исади Аллагъ галай уьмуър гъихътинди ятІа къалурайдакай лагъ.

²¹ Чпиз лагъайвал, экуьнахъ фадамаз Аллагъдин КІвалин гъаятдиз атана, абур халкъдиз чирвилер гуз эгечІна.

И кардикай хабар авачир лап чІехи кешишди ва адан терефдарри экуьнахъ Акъсакълрин КІватІалдин векилар ва Израилдин вири агъсакълар кІватІна, дустагда авай илчийр гъун патал аниз итимар ракъурна. ²² Къуллугъчийр дустагъдиз атайла, илчийр ана авачиз хяна. Элкъвена хтана, чеб ракъурнавайбуруз лагъана:

²³ – Дустагъдин варар мягкъемдиз агалнавай, варарални къаравулар алай, амма чун дустагъдин къенез гъахъайла, чаз ана садни жагъанач.

²⁴ И ван хъайила, чІехи кешишри ва Аллагъдин КІвалин къаравулрин кыле авайда, им вуч лагъай чІал я лугъуз, фикирар ийиз хяна. ²⁵ Ахпа са ни ятІани атана ихътин хабар гана:

– Куьне дустагъ авурбуру Аллагъдин КІвалин гъаятда акъвазна халкъдиз вязер ийизва.

²⁶ Аллагъдин КІвалин къаравулрин кылевайди къуллугъчийрни галаз фена илчийр гваз хтана. Халкъди къван гуникай кичІезвай абуру илчийр гужуналди хканачир.

²⁷ Силис къун патал илчийр лап чІехи кешишдин патав Агъсакълрин КІватІалдиз гъана.

²⁸ – Чна квез Исадин тІвар къун кІевелай къадагъа авуначирни? – лагъана лап чІехи кешишди, – амма куьне куь чирвилер Ярусалим тирвал чукІурзава. Гъадалайни гъейри квез Иса кьинин тахсирни чи хиве тваз кІанзава.

²⁹ Петрудини муькуь илчийри жаваб гана:

– Чун инсанриз ваъ, Аллагъдиз табиий хьун лазим я! ³⁰Чи бубайрин Аллагъди куьне кIарасдин хашуниз яна кьейи Исадал чан хкана. ³¹Гъа и Исадикай Аллагъди виридан Кьил ва вири Къутармишдайди авуна. Гъа идалди Аллагъди Израилдиз гунагъар хиве къадай мумкинвал гузва, инсанри гунагъар хиве кьур чIавуз Аллагъди абурун гунагърилай гьилни къахчуда. ³²И кардин шагъидар неинки са чун, гьакIни Аллагъди Вичиз табиийбуруз гузвай Пак Руьгъни я.

³³И гафар ван хъайибурухъ гзаф хъел акатна. Абуруз илчийр рекъиз кIанзавай. ³⁴⁻³⁵И чIавуз Агъсакъалрин КIватIалдин вилик фарисейрикай тир Гамалил экъечIна. Ам Къанундин муаллим тир, вири халкъди адаз гьуьрметзавай. Гамалила илчийр са къадар вахтунда къежел акъудун буйругъна ва дуванханада авайбуруз лагъана:

– Израилвияр! КIвенкIве куьне кез и инсанриз вуч ийиз кIанзаватIа фагъум ая. ³⁶А йикъара вич чIехи касдай къазвай Февда лугъудай са кас хъанай. Саки къуд виш касди адан пад къунай, амма ам яна кьейила, адан вири терефдарар гъарнихъ чкIана, адан крарни тахъайдай хъана. ³⁷Адалай къулухъ Галилеядай тир Ягъуд пайда хъана. Ам агъалияр сиягъдиз къачудай вахт тир. Адани инсанрин са кIватIал вичин терефдал гъана. Гъамни яна къена, гъадан терефдарарни гъар сад санихъ чкIана. ³⁸ГъакI хъайила за кез лугъузва: и инсанрик хукIурмир. Абур ахъая. Эгер абурун мурадари крар абуруз чпиз кIан хъана ийизвайбур ятIа, а кIвалахар вири терг жеда. ³⁹Эгер абурун крар Аллагъдиз кIан хъана ийизвайбур ятIа, квелай абур неинки тергиз алакъдач, куьди гъатта Аллагъдиз аксивал авун жеда.

⁴⁰Ада кIватI хъанвай инсанар инанмишарна. Абуру илчийриз эверна ва абур къамчидив гатун эмирна. Ахпа илчийриз мад Исадин тIвар хкъун къадагъа авуна, абур ахъайна. ⁴¹Илчийр Агъсакъалрин КIватIалдай экъечIна. Исадин хатурдай Аллагъди чеб ихътин беябурчивилиз лайихлу авунал абуру шадвал ийизвай. ⁴²Гъам Аллагъдин КIвале, гъам кIвалера кIватI жез, абуру югъ-къандавай инсанриз Иса Месигъ тирдакай шад хабар гуз хъана.

Ирид кас хкягъун

6¹ Инанмишбурун къадар артух жез хъайила, грек чІалал рахазвай чувудар чкадин чувудрикай инжиклу хъана. Грек чувудри лугъузвай хъи, гъар йикъан фу пайдайла, чкадин чувудри грек чувудрин хендедаяр кваз къазвач. ²Идаз килигна цІикъвед илчиди амай вири инанмишбур санал кІватІна лагъана:

– Аллагъдин гаф чукІурун гадарна, пулдин месэлаяр гъялун чаз кутугнавач. ³ГъакІ хъайила, стхаяр, куъ арадай ирид кас хкягъа, чнани а везифаяр гъабурун хиве твада. И ксар гъурмет авай, Пак Руьгъдив ацІанвай ва акьуллу ксар хъун лазим я. ⁴Чна, лагъайтІа, чи вахт гзафни-гзаф дуьаяр авунизни Аллагъдин гаф чукІуруниз серфда.

⁵ И меслят вирибуруз бегенмиш хъана, абуру Стефан (ам инанмишвилигни Пак Руьгъдив ацІанвай), Филип, Прохор, Никанур, Тимун, Пармен ва чувудрин диндал гъанвай антиохви Николай хкягъна. ⁶Ирид касни илчийриз къалурнай, абуру, дуъа авуна, абурун хиве и къуллугъ тунин лишан яз абурал гъилер эцигна.

⁷Аллагъдин гаф гегъеншдиз чкІизвай, инанмишбурун къадарни Ярусалимда къвердавай артух жезвай, гъатта гзаф кешешарни инанмиш хъана.

Стефан дустагъда тун

⁸Аллагъди къуватни регъим ганвай Стефана халкъдин арада зурба аламатарни керематар къалурзавай. ⁹«Азад хъайибурун» мискІиндиз къвезвайбурун арада Стефанан са шумуд рекъиб авай. Абурук Киринаядай, Александриядай, Киликиядай ва Асиядай тир чувударни квай. Абуру датІана Стефанахъ галаз гъуьжетар ийидай. ¹⁰Амма Пак Руьгъди Стефаназ ахътин акьул гузвай хъи, садавайни гъуьжетра адал гъалибвал къазанмишиз жезвачир. ¹¹ГъакІ хъайила, Стефанан рекъибри са бязи инсанар маса къачуна. А инсанри Стефанакай икІ лугъуз хъана:

– Ада Мусадизни Аллагьдиз акси яз чӀуру гафар лугьудайла, чаз ван хьана.

¹²Гьа икӀ маса къачунвай инсанри халкъ, тавратдарар ва агьсакьалар Стефаназ акси акъвазарна. Стефанакай хьел авайбуру ам къуна Агьсакьалрин КӀватӀалдиз гьана. ¹³Абуру жагьурай тапан шагьидри лугьудай:

– Ам гьамиша Аллагьдин КӀваликайни Къанундикай чӀурукӀа рахазва. ¹⁴«Назаретдай тир Исади Аллагьдин КӀвал барбатӀда, Гьада Мусади чаз тур адетар дегишарда», – лугьуз Стефан рахадайла, чаз ван хьанай.

¹⁵Агьсакьалрин кӀватӀалда авай къванбур вири Стефаназ дикъетдалди килигзавай. Адан чин абуруз малаикдин чин хьиз аквазвай.

Стефанан рахунар

7 ¹Лап чӀехи кешишди Стефанавай хабар къуна:

– Абуру лугьузвай гафар дуьзбур яни?

²Стефана жаваб гана:

– Стхаярни бубаяр! Заз яб це. Чи буба Ибрагьим гьеле Месопотамияда амай. Ам Харандиз фидалди вилик баркалла алай Аллагь адаз вичив рахаз ақунай.

³Аллагьди адаз лагьана:

– Жуван мукьва-къилияр ина туна, вун и чилерай экъечӀ, за ваз къалурдай чилерал алад. ⁴Халдейрин чилер туна, Ибрагьим Харандиз куьч хьана. Буба къейила, Аллагьди Ибрагьим исятда куьн яшамиш жезвай и чилерал куьчарна. ⁵Аллагьди адаз эменни яз са чӀиб чил къванни ганач. Ибрагьимахъ а чӀавуз веледар авачир. Амма Аллагьди и чил адаз ва адан варисриз гуда лагьана хиве къунай.

⁶Аллагьди адаз лагьанай:

– Ви несил гьурбатда къурабаяр яз хьана, къуд виш йисан къене лукӀвиле жеда, абуруз садани инсафдач. ⁷Амма абуру лукӀвилик кутур халкъдиз За жаза гуда. Ахпа За ви несилар а чилерай акъудда, абуру и чилерал атана Заз къуллугьда.

⁸Ахпа Ада Ибрагьимахъ галаз икърар кутӀунна, а икърардин лишанни суьннет авун хьана. Ибрагьимаз Исакь

лугьудай хва хяна, адани ам хайи муьжуьд йикъалай суьн-
нетна. Ахпа Исакъаз Якьуб лугьудай хва хяна, а хцикайни
цИккъевд сихилдин буба хяна.

⁹ Якьубан цIусад хва чпин стха Юсуфал пехил тир, гьакI
хъайила абуру ам Египетда лугьивилиз маса гана. Амма Ал-
лагь Юсуфахъ галаз хяна. ¹⁰ Аллагьди ам вири четинви-
лерай акъудна. Ада Юсуфаз акьул-камал гана, ам Египет
пачагьлугьдин фиргъавандиз* бегенмиш жедайвал авуна.
Фиргъавандини Юсуф вири Египетдин ва вичин мал-мулк
идара ийидай гьакимвиле тайинарна. ¹¹ Ахпа вири Египет-
да ва Хананда каш ва зурба бедбахтвал гьатна. Чи бубай-
риз недай затI гьатзавачир. ¹² Египетда ризкъи ава лагъана
ван хъайи Якьуба аниз вичин рухварь ракъурна. Им абуру
Египетдиз физвай сад лагъай сефер тир. ¹³ Къвед лагъай се-
ферда иниз атайла, Юсуфа стхайриз вич вуж ятIа лагъана,
гъа икI фиргъавандизни Юсуфан хзандикай хабар хяна.
¹⁴ Идалай къулухъ Юсуфа вичин буба Якьуб ва амай вири
хзан вичин патав гьиз ракъурна – гъа чIавуз хзанда пуд-
къанни цIувад кас авай. ¹⁵ Якьуб Египетдиз атана, ана ам
ва адан рухварь къена. ¹⁶ Абурун мейитар Сихемдиз хкана,
Ибрагъима Сихемдай тир Эммуран рухваривай гимиш-
дин пулдихъ къачур сура кучукна.

¹⁷ Аллагьди Ибрагъимаз хиве къур кар къилиз акъуддай
вахт мукъвал жердавай, чи халкъдин къадарни Египетда
лап артух хяна. ¹⁸ Тахтуниз Юсуфакай хабар авачир маса
пачагь атана. Адакай Египетдин гьукумдар хяна. ¹⁹ Чи
халкъдихъ галаз а пачагьди вич хаинвилелди тухузвай, ада
чи чIехи бубайриз инсаф ийизвачир. Ада гьатта ханвай би-
цIекар куьчедиз гадарун тIалабзавай, аяларни рекъизвай.

²⁰ Гъа чIавуз Муса дидедиз хяна. Ам лугьуз тежедай
къван иер аял тир. Сифте пуд вацра Муса вичин бубадин
кIвале хяна, ²¹ ахпа аял вацIун къерехдал гадариз тунай,
гъанлай ам фиргъавандин руша къахчунай. Руша аял ви-
чин хайи хва хьиз хвена. ²² Мусадиз Египетдин гъа чIаван

* ^{7:10} *Фиргъаван* – Египетдин пачагь.

вири илимар чизвай, вични кар алакьдай, рахунрин уstad яз чIехи хьана. ²³ Вичин яхцIур йис тамам хьайила, ада вичин чувуд стхайрал кьил чIугун кьетIна.

²⁴ Садра адаз са египетвиди са чувуддин хатурдик ху-кIурзавайвал акуна. Мусадн чувуддин пад хуьн кьетIна, ада гьахь гьалиб хьун патал египетви яна кьена. ²⁵ Мусадн вичин куьмекдалди Аллагьди чувудар кьутармишда лугьуз фикирзавай, амма абур и кардин гьавурда гьатзавачир. ²⁶ Пакагьан юкьуз Мусадиз кьве чувудди сада сад язаваз акуна. Ам абур баришугь хьийиз алахьна. «Куьн стхайр я, – лагьана ада, – вучиз куьне са садан хатур хазва?»

²⁷ Хатурда эцягьзавайда, Муса пайгьамбардиз рум гана хьиз, лагьана:

– Вун чи гьакимвиле, чи чIехиди эцигайди вуж я? ²⁸ Та-хьайтIа накьан египетви хьиз ваз зунни яна рекьиз кIан-завани?

²⁹ И гафарилай гуьгьуьниз Муса Мидиядиз катна, ана кьураба яз яшамиш хьана. Ана Мусадиз кьве гада хьана.

³⁰ ЯхцIур йис алатайла, Синай дагьдин мукьув, баябанда адаз ялавди кьунвай валарин юкьвай малаик акуна. ³¹ Ам акурла, Муса лап тажуб хьана. Вуч хьанватIа чириз кIанз валариз мукьва хьайила, Мусадиз Худадин ван атана:

³² – Зун ви чIехи бубаяр тир Ибрагьман, Исакьан ва Якьубан Аллагь я.

Киче хьана Муса зурзас акьвазна. Адавай вилер хкажна килигиз хьанач. ³³ Худади адаз лагьана:

– КIвачин кьапар хтIуна, Вун акьвазнавай чка пак чил я. ³⁴ Зи халкьдиз Египетда инсаф тийизвайдакай Заз хабар ава. Заз абурун шел-хвалдин ван кьезва. Зун абур лукIвиликай азад авун патал атанва. За вун Египетдиз рахкьурзава, ахлад.

³⁵ Аллагьди чувудрин патав чувудри чпи «Вун чи гьаким ва чIехиди эцигайди вуж я?» лагьай гьа и Муса рахкьурна. Кузвай валарин юкьвай малаикдин шикилда аваз Мусадиз акур Аллагьди Вичи ам чувудрин гьукумдар ва абур Кьутармишдайди яз рахкьурнавай. ³⁶ Мусадн, аламатарни керематар кьалуриз, чувудар Египетдай акьудна, Яру гьуьлелай

алудна, ахпа абур баябан чуылда яхцIур йис тухвана. ³⁷ Гьа и Мусадн Израилдин халкъдиз лагъана:

– Аллагъди квез куь арадай гьа и зун хьтин пайгъамбар ракъурда.

³⁸ Чи чIехи бубаяр баябанда санал кIватI хьанвайла, Мусани гьана авай. Ана малаикди Синай дагъдал Мусадиз ва бубайриз, чал агакъарун патал, эбеди яз амукъдай гафар лагъана. ³⁹ Амма чи бубайриз адан чIалаз килигиз кIан хьанач, абурун рикIе авайди анжах элкъвена Египетдиз хьфин тир. Абуруз Мусадиз гьич ябни гуз кIанзавачир. ⁴⁰ Абуруз адан стха Гьаруназ лугъудай:

– Рехъ къалурдай гьуцар ая чаз, чун Египетдай акъудай Мусадихъ вуч хьанватIа чи къил акъатзавач.

⁴¹ Абуруз къизилдикай данадиз ухшар авай бут авуна, гьадаз къурбандар гьиз ва чпин гьилералди авур бутдин сагълугъдай суварар ийиз хьана. ⁴²⁻⁴³ Аллагъди абурухъ далу элкъвурна, абур цава авай гьетеризни маса затIариз икрам ийиз гьана туна. И кардикай пайгъамбаррин ктабда кхьенвай:

«Израилдин халкъ!

Мегер баябанда хьайи яхцIур йисан къене куьне Заз къурбандар авунайни?

Квехъ галайбур куьне квез авунвай бутар тир:

куь гьуц Малухан чардах ва куь гьуц Ремфанан гьед.

Куьне гьабуруз икрамзавай.

ГьакI хьайила, За куьн

Вавилондилайти анихъ суьргуьнда».

⁴⁴ Аллагъди Мусадиз Шагьидвилини алачух гьикI туькIурдатIа лагъана адан шикил къалурна. Баябанда а чардах чи бубайрив гваз хьана. ⁴⁵ Ана авай халкъаривай чилер къахчуз Ешу къиле аваз фидайлани, и чардах чи бубайрив гвай. Аллагъдини чи бубаяр атунивай а чилерал алай халкъар чукурзавай. Давуд пачагъдин девир къведалди а чардахни и чилерал аламай. ⁴⁶ Аллагъдиз Давуд пачагъ хуш тир, Давуда, лагъайтIа, вичивай Якъубан Аллагъдиз кIвал эцигайтIа жедани лугъуз Якъубан Аллагъдивай хабар къуна. ⁴⁷ Аллагъдиз кIвал Сулейман пачагъди эцигна. ⁴⁸ Амма Цавараллайди

инсанри эцигнавай кІвалера яшамиш жедач. Пайгѡамбарди идакай икІ лагъана:

⁴⁹ «Цавар Зи тахт я, чилни – Зи кІвачерик квай даях.

Квевай Заз гъихътин кІвал эцигиз жеда? – лугъузва Ху-дади. –

Заз ял ядай чка гъинава?

⁵⁰ Дуъньяда авай кѡван вири шейэр

За яратмишнавайбур тушни мегер?»

⁵¹ Эй муьтІуьгъ тежедай, Аллагъ тийижир рикІ авай, Аллагъ патал япар бишибур! Куънни куъ бубаяр хъиз гъамиша Пак Руьгъдиз акси экъечІна! ⁵² Куъ бубайри хурук кутун тавур са пайгѡамбар кѡванни хъайиди яни? Аллагъдин Вафалу Бенде атуникай виликамаз хабарар гайибур абур у ягъиз, рекъиз хъана, амма исятда куъне хаинвилелди Аллагъдин Вафалу Бенде Вич яна къена. ⁵³ Квез Аллагъди малаикрин куъмекдалди Къанун ганай, амма куъне адаз амал авунач.

Стефаназ кѡван гун

⁵⁴ Агъсакъалрин КІватІалдин векилриз и гафарин ван хъайила, абур хъел кваз сарар регъвез акъвазна. ⁵⁵ Стефан Пак Руьгъдив ацІанвай. Ам цавуз килигзавай, анай адаз баркалла алай Аллагъ ва Адан эрчІи гъилихъ акъвазнавай Иса акуна.

⁵⁶ – Килиг, – лагъана ада, – заз ахъа хъайи цава Аллагъдин эрчІи гъилихъ акъвазнавай Инсандин Хва аквазва.

⁵⁷ Инал абур, чпин япара тупІар туна, гъарайиз, къив гуз адал алават хъана. ⁵⁸ Абуру ам галчІурна шегъердай къерехдиз акъудна, гъана ам кѡванцин хура туна. Кѡван гузвайбуру Саул лугъудай жегъил касдин кІвачерив чпин пекер тунай. ⁵⁹ Абуру Стефанал кѡванер гъалчдайла, Стефана дад авуна:

– Я Худа Иса, зи руьгъ Вуна къабула.

⁶⁰ Ахпа ада чилиз метІер яна, ван алазди лагъана:

– Я Худа, Вуна абурун и гунагъдилай гъил къачу.

И гафар лагъана, Стефанан чан хкатна.

Саула инанмишбур хурук кутун

8¹Къван гайибурун пекер хвейи Саула Стефан кьин дуьз кар яз гьисабнай.

Гьа йикъалай Ярусалимда Исадихъ инанмишбур хурук кутунай. Илчийрилай гьейри, амай вири катна фена, Ягьудиядизни Шамариядиз чкІанай. ²Аллагъ рикІел алай инсанри Стефан кучукна, адахъ шел-хвал ийизвай. ³Саула инанмишбур терг авун къетІна. Ада, кІваляй кІвализ физ, инанмиш хьанвай итимарни папар къаз, абур дустагъда тваз хьана.

Филип Шамарияда

⁴Ярусалимдай катайбуру, чеб гьина аваз хьайитІани виринра Исадин гьакъиндай Шад Хабар агакъариз, Аллагъдин гаф чукІурзавай. ⁵Филип Шамариядин са шегьердиз атана, ана Исадикай Шад Хабар агакъариз хьана. ⁶Филипа къалурзавай аламатарни керематар акваз, адаз яб гайи вири инсанри рикІивай адан крариз фикир гузвай. ⁷Чуру жинерар квайбурукай гьарай галаз абур хкатзавай, фалужди янавайбурни къецІибур сагъ хъжезвай. ⁸Шегьерэгълияр гзаф шад тир.

⁹И шегьерда сугьуьрчивилел машгьул са кас авай, адан тІварни Симон тир. Адан сугьуьрчивилел шамариявияр вири гьейран тир. Ада вич зурба кас я лугьузвай. ¹⁰Адан аламатри неинки асул-несил авайбурун, гьакІни амай маса инсанрин фикирни чпел желбзавай.

– Симон – Аллагъдин Зурба Къудрат я, – лугьузвай абуру.

¹¹Халкъ адахъ агъунвай, вучиз лагъайтІа вичин аламатралди ада халкъ фадлай вичел гьейранарнавай. ¹²Филипа Аллагъдин пачагъвеликайни Иса Месигъ тирдакай гузвай Шад Хабаррихъ итимарни, папарни инанмиш жезвай. Абуру циз гьахъзавай ва идалди чеб инанмиш хьайиди къалурзавай. ¹³Симонни инанмиш хьана це гьахъна. Гьа чІавалай инихъ ам Филипахъ галаз хьана. Филипа къалурзавай аламатарни керематар акваз, ам мягътел жезвай.

¹⁴ Шамариядин халкъди Аллагьдин гаф къабулна лугьудай хабар Ярусалимда авай илчийрал агакъайла, абуру аниз Петруни Ягья ракьурна. ¹⁵ Абуру атана, цийиз инанмиш хъанвайбурук Пак Руьгь акатрай лугьуз, дубаяр ийиз хъана. ¹⁶ Цийиз инанмиш хъайибуру чеб Исадихъ инанмиш я лагъанай. Гъаниз килигна, абур цизни гъахънай. Ятлани, абур гъеле садакни Пак Руьгь акатнавачир. ¹⁷ Петрудини Ягьяди абурулай гьил алтадна, абур Пак Руьгь акатна. ¹⁸ Илчийри гьил эцигайла, инсанрик Пак Руьгь акатзавайди акур Симона абуруз пул теклифна ва лагъана:

¹⁹ – За садал гьил эцигайла, гъа касдикни Пак Руьгь акатдайвал куьне зазни гъахътин къуват це.

²⁰ Петруди жаваб гана:

– Эгер вуна Аллагьди гузвай пай пулдихъ къачуз жеда лугьузватла, вун гъа пулни галаз кый! ²¹ Вакай чун хътин Аллагьдин Гафуниз къуллугъдайди жедач. Аллагьдиз ви рикI дуьз туширди аквазва. ²² Ви рикIе чIуру фикир авайди хиве яхъ, Аллагьдиз дубаяр ая, белки Ада ви рикIе чIуру фикир хъунилай гьил къачун. ²³ Ви рикI пехилвилигни гунагърив ацIанвайди заз аквазва.

²⁴ Инал Симона минетар ийиз хъана:

– Куьне лагъай крар зи кылел текъведайвал за квез зи паталай Аллагьдиз дубаяр авун тавакьу ийизва.

²⁵ Чпин вилериз акур къван крарикай инсанриз суьгъбетар авуна, Аллагьдин гаф абурал агакъарайдалай къулухъ, илчийр Ярусалимдиз хъфена. Хъфидай рекъе абуру Шамариядин гзаф къадар хуьрера Аллагьди Ракъурнавай Шад Хабар чукIуриз хъана.

Филипни эфиоп

²⁶ Худадин малаикди Филипаз лагъана:

– Къарагъ, нисинихъ Ярусалимдай Газадиз физвай рекъел экъечI. (Исятда а рехъ терг хъанва.)

²⁷ Филип фена. И чIавуз хеси авунвай къуллугъчи эфиоп – Эфиопиядин Кандакия тIвар алай дишегъли пачагъдин вири хазина гъиле авай везир а рекъай файтунда аваз физвай.

Ам Ярусалимдай ибадат авуна ²⁸ кІвализ хьфизвай. Файтунда ацукьна, ада Исаея пайгьамбардин ктаб кІелзавай. ²⁹ Пак Рубьгди Филипаз лагьана:

– А Файтундиз мукьва хьана, адан кьвалал алаз алад.

³⁰ Филип зверна Файтундин патав атана. Анай адаз пайгьамбарди кхьенвай гафар эфиопди гьикІ кІелзаватІа ван хьана.

– Вун кІелзавайдан гьавурда акьазвани? – хабар кьуна Филипа адавай.

³¹ – Гьавурда твадай кас тахьайла, зун гьикІ гьатрай? – жаваб гана везирди. Ада Филипаз Файтундиз акьахна вичин патав ацукьун теклифна. ³² Везирди Пак Каламдай кІелзавай чка ихьгинди тир:

«Ам тукІваз гьанвай хеб хьиз авай,
Ам сар твазвайдан вилик квай кІел хьиз тир.
Ада гьич сивни ахьайзавачир.

³³ Ам акьван русвагь авунай хьи,
адаз атІай карни адалатлуди хьаначир.
Адан веледрикай лугьуз жедай вуж ава?
Адан рубьг цаварал хутахнай эхир».

³⁴ Везирди Филипавай хабар кьуна:

– Лагь кван садра заз, ина пайгьамбар никай рахазва?
Вичикай, я тахьайтІа са масадакай?

³⁵ Филипа, ада кІелай чкадила башламишна, адаз Исадикай Шад Хабар гана. ³⁶⁻³⁷ Атана абур яд авай чкадив агакьна.

– Ингье, ина ядни ава, – лагьана везирди, – заз Исадихь инанмиш хьунин лишан яз циз гьахьиз са куьнини манийвалзавач.

³⁸ Ада Файтун акьвазра лагьана эмирна. Филипни везир циз гьахьна. Филипа адалай яд аладарна. ³⁹ Абур цяй экьечІайла, Аллагьдин Рубьгди Филип садлагьана анлай кьахчуна хутахна. Везирдиз ам мад ахкунач. Циз гьахьна шад хьанвай везирди вичин рехь давамарна. ⁴⁰ Филип Азот шегьердиз акьатна. Ада Кесария шегьердиз фидай рекьел алай вири агьалийрал Шад Хабар агакьарна.

Саул Исадихъ инанмиш хьун

9¹ Саула инанмишбурун кбилел тГурфан акъудзавай, ам абур яна рекъиз кІанз хъиле кузвай. ²Саулаз Дамаск шегъерда Исадихъ инанмишвилине рекъе авай ксар – гьам итимар, гьамни папар – гьилер кутІунна Јрусалимдиз хкиз кІанзавай. И кар авун патал ада лап чІехи кешишдивай Дамаскда авай чувудрин мискІинрин гьакимриз чарар кхьин тІалабна. ³Кхъей чарарни гваз ам Дамаскдив агакъзавайла, садлагъана цава куькІвей экуьни къуд пад ишигълаван авуна. ⁴Саул чилел ярх хъана. Адаз вичихъ элкъвена рахазвай са ван хъана:

– Саул, я Саул, вуна Зун вучиз хурук кутунва?

⁵– Вун вуж я, я Худа? – хабар къуна Саула.

– Зун вуна хурук кутунвай Иса я, – жаваб гана ванци, – ⁶исятда къарагъна шегъердиз алад, ана ваз вуна вуч авуна кІандатІа лугъуда.

⁷Саулахъ галаз авай инсанар анал къах хъана амукъна, садавайни сивяй гаф акъудиз хъанач. Абуруз ван атана, амма акур кас хъанач. ⁸Саул чилелай къарагъна, амма вилер ахъаяйла, ам затІни такваз амукъна. Дамаскдиз ам гьил къуна гъана. ⁹Пуд йикъан къене адаз затІни акуначир, я ада тІуьнни авуначир, я хъунни.

¹⁰Дамаскда Анания тІвар алай вич Исадихъ инанмиш са кас яшамиш жезвай. Адаз са керемат акуна. Адахъ галаз Худа рахана:

– Анания!

– Зун ина ава, Худа, – лагъана жаваб гана ада.

¹¹Худади адаз лагъана:

– «Дуьз» тІвар алай куьчеда яшамиш жезвай Јгьудан кІвализ фена, Тарс шегъердай тир Саул лугъудай кас хабаряхъ, ада исятда ана дуьаяр ийизва.

¹²Саулаз вичин патав Анания лугъудай кас алапатдин жуьреда атайди акуна. Ада адан вилерал гьилер эцигна абур сагъар хъувуна.

¹³Ананияди жаваб гана:

– Я Худа, а касди Ви пакбуруз Ярусалимда авур писвилерикай заз гзаф ванер хъана. ¹⁴ Ам иниз чХехи кешишри-вай чар къачуна атанвайди я. Кешишри адаз ви тІвар къур къванди дустагда твадай ихтияр ганва.

¹⁵ Худади Ананиядиз лагъана:

– Алад! А кас Зи тІвар мажусийрин, абурун пачагърин ва Израилдин халкъдин арада машгъур авун патал За хкягнавайди я. ¹⁶ Зи патахъай вичи гыкъван азаб-азият чІугвадатІа За адаз къалурда.

¹⁷ Анания фена, вичиз лагъай кІвализ гъахъна. Ада Саулал гвилер эцигна, лагъана:

– Саул, стха, вун иниз къведай рекъе вал гьалтай Худа Исади зун ви патав ракъурнава. Ада зун ви патав ви вилериз экв акун патал ва вак Пак Руьгъ акатун патал ракъурнавайди я.

¹⁸ Гъа и арада Саулаз вичин вилерилай перде алатай хъыз хъана, адан вилер ачух хъхъана. Ам къарагъна, гъа инал це гъахъна. ¹⁹ Ахпа ада фу тІуьна, адан чандиз такъат хтана.

Саул Дамаскда

Саул са шумуд юкъуз инанмишбурухъ галаз Дамаскда хъана. ²⁰ Це гъахъайдалай къулухъ гъасятда ада чувудрин мискІинра Иса Аллагъдин Хва тирдакай хабарар гузвай.

²¹ Адан ван хъайи вирида лугъудай:

– Ярусалимда Исадин тІвар къурбур хурук кутурди гъам туширни? Ам иниз лап чХехи кешишдин эмирдалди инанмишбур къаз атанвайди туширни?

²² Саулан чирвилер къвердавай гужлу жезвай. Иса Месигъ я лугъуз субутариз, Дамаскда авай чувудрихъ галаз гъуьжетардайла, ам гъамиша гъалиб жадай.

²³ Са къадар вахт алатна фена, чувудри Саул яна рекъин къетІна. ²⁴ Амма Саулаз абурун чІуру къастуникай хабар хъана. Абуру, ам яна рекъиз кІанз, адавай шегъердай катиз тежедайвал, йифдини югъди шегъердин варарихъ къаравулвал чІугуна. ²⁵ Амма йифиз Саулан терефдарри ам куткунда аваз шегъердин цлалай авадарна.

Саул Ярусалимда

²⁶ Саул Ярусалимдиз хтана, гъана ам Исадихъ инанмишбурук акахъиз алахъна, амма абуруз адахъай киче тир, ам инанмиш хьунин чIалахъ садни жезвачир. ²⁷ Барнабади ам илчийрин патав гъана. Ада абуруз Саулаз Дамаскдин рекъе Худа акурвал, Худа адахъ галаз рахайвал ва Саула Дамаскда уьтквемвилелди Исадин тIварцIелай чирвилер гайивал ахъайна. ²⁸ Са къадар вахтунда Саула инанмишбурухъ галаз Ярусалимдай патал физ-хквез, Худадин тIварцIелай ви-кIегъдиз ва ачухдиз чирвилер гузвай. ²⁹ Ам гъамиша грек чIалал рахадай чувудрихъ галаз гъужетра гъатдай. Гъавиляй чувудар ам рекъиз алахънай. ³⁰ Инанмиш стхайриз и кардикай хабар хъайила, абуру Саул Кесария шегъердиз тухвана, анайни Тарсдиз рекъе туна.

³¹ Гъа и чIавуз Ягъудияда, Галилеяда ва Шамарияда Исадихъ инанмишбурун кIватIалар патал ислягъ йикъар алукъна. КIватIалар мягкем, инанмишбурун къадарни гзаф жезвай. Абуру Аллагъдикай киче яз уьмуьр гъалзавай. Абуруз Пак Руюгъди сабур гузвай.

Эней сагъарун

³² Уьлкве тирвал къекъвей Петру Исадихъ инанмиш инсанрал къил чIугун патал Лидда шегъердиз атана. ³³ Ана Эней лугъудай са кас авай. Ам фалужди яна, муьжуьд йисан къене меселай къарагъзавачир. ³⁴ Петруди адаз лагъана: – Эней! Месигъ Исади вун дири хъийизва. Къарагъ! Жуван месни кIватI хъия.

Эней гъасятда къарагъна. ³⁵ Лиддадинни Шарундин агъаллийриз ам сагъ хъхъайди акурла, абур Аллагъдихъ элкъвена.

Тавита

³⁶ Яффа шегъерда Исадихъ инанмиш са дишегъли авай, адан тIварни Тавита, грек чIалалди Дорка, яни «жейран» тир. Тавитади гъамиша хъсанвилер ийидай, кесибриз куьмекар гудай. ³⁷ Гъа и вахтунда ам азарлу хъана къена. Адан

мейит чухвена тавдин кІвале эцигна. ³⁸Лидда шегьер Яффадин патав гвай. Петру Лиддада ава лагъана ван хъайи инанмишбуру адан патав кве кас ракърна. Абуру Петру-диз минетдалди лагъана:

– Гьсятда чи шегьердиз ша!

³⁹Петру абурухъ галаз фена. Атана агакъайла, абуру ам тавдин кІвализ тухвана. Ина вири кесиб хендедаяр атана адал алтІушна. Абуру, чпиз Доркади цвайи булушкаярни маса пекер кьалуриз, шел-хвал ийизвай. ⁴⁰Петруди абур вири кІвалай акъудна, метІер чилиз яна, дуьаяр авуна, кьенвайдахъ элкъвена, лагъана:

– Тавита, къарагъ!

Тавитади вилер ахъайна. Петру акурла, ам хкаж хъана ацукъна. ⁴¹Петруди адан гьил кьуна, адаз къарагъиз куьмекна. Ахпа ада хендедайризни амай инанмишбуруз эверна, чан ахкьалтнавай Тавита кьалурна. ⁴²И кардикай Яффада авай кьван вирибуруз хабар хъана. И кардиз килигна, гзаф кьадар инсанар Худадин чІалахъ хъана.

⁴³Яффада Петру са шумуд юкъуз амукъна, ана ам табгъчи Симонан кІвале яшамиш хъана.

Петруни Карнилий

10 ¹Кесария шегьерда Карнилий лугъудай са кас яшамиш жезвай. Ам Италиядин кьушундин офицер тир. ²Ам ва адан хзан Аллагъдиз икрамзавай ва Аллагъдикай кичІезвай инсанар тир. Ада дарвиле авайбуруз захавилелди куьмекардай. Ада Аллагъдиз датІана дуьаяр ийидай. ³Садра, нисинилай кьулухъ сятдин пудриз хьиз, Карнилийдиз керемат акуна. Адаз ашкара малаик акуна. Ада лагъана:

– Карнилий!

⁴Карнилий адаз кичІ кваз килигна.

– Вуч хъана, Худа? – лагъана ада.

Малаикди лагъана:

– Вуна ийизвай дуьаярни кесибриз гузвай куьмекар Аллагъдиз аквазва. ⁵Яффадиз инсанар ракърна, абуру

Петру-Симон лугьудай касдиз иниз ша лугьурай. ⁶Ам та-багъчи Симонан мугьман я. Адан кІвал гьуьлуьн патав гва.

⁷Карнилийдихъ галаз рахай малаик хъфейла, ада вичин къве къуллугъчидиз ва вичин вафалу аскеррикай Аллагъ рикІеллай садаз эверна. ⁸Хъайи кардикай абуруз лагъайда-лай гуьгъуьниз ада абур Яффадиз ракъурна.

Петрудиз акур аламат

⁹Пакагъан юкъуз, Карнилийди ракъурнавайбур шегъер-див агакъзавай вахтунда Петру дуьа ийиз кІвалин къавал акъахнавай. ¹⁰Адаз гишин хъанвай. Туьн гъазур жедалди Петрудиз ахварал алайдаз хъиз аламат акуна: ¹¹Садлагъана ахъа хъайи цаварай къуд пІипІ са ни ятІани къунвай хътин зурба кетендиз ухшар са затІ агъуз хъана. ¹²А кетендал гъар жуьредин гъайванар, гъуьлягъар ва къушар алай. ¹³Ахпа адаз цавай къвезвай ванци лагъана:

– Къарагъ, Петру! И гъайванар тукІуна неъ.

¹⁴– Гъич са чІавузни, я Худа! – лагъана жаваб гана Пет-руди. – Зи уьмуьрда за мурдар ва я гъарам затІ тІуьрди туш.

¹⁵Ванци адаз къвед лагъай гъилера хълагъна:

– Аллагъди гъалал авунвай затІуниз мурдарди лугьумир.

¹⁶Гъа икІ пудра давам хъана, ахпа кетен мад цавуз хкаж хъхъана.

¹⁷Петру им вуч керемат ятІа лугьуз фикирдик квай ара-да Карнилийди ракъурнавай инсанар, Симонан кІвал жа-гъурна, адан варарив акъвазнавай. ¹⁸Абуру Петру-Симон ина авани лугьуз, хабар къазвай. ¹⁹Акур керематдикай хия-лар ийизмай Петрудиз Пак Руьгъди лагъана:

– Симон, вахъ пуд кас къекъвезва. ²⁰Къарагъ, кІаник эвичІ. Са шакни тавуна абурухъ галаз вач, абур За ракъур-навайбур я.

²¹КІаник эвичІна, Петруди а ксариз лагъана:

– Куьн къекъвезвай инсан зун я. Квез завай вуч кІанзава?

²²Абуру жаваб гана:

– Чун офицер Карнилийди ракъурнавайбур я. Ам муь-мин ва Аллагъдикай кичІезвай инсан я. Ам вири чувудрин

арада гьурмет авай кас я. Малаикди Карнилийдиз куь ихтилатриз яб гун эмирнава. Гъавилай Карнилийди квез вичин патав ша лагъанва.

²³ Петруди кІвализ ша лагъана абур илифарна.

Карнилийдин кІвале

Пакад юкьуз Петру ва адахъ галаз Яффадай тир са шумуд инанмиш стха мугъманрихъ галаз рекъе гъатна. ²⁴ Са йикъалай абур Кесария шегъердиз акъатна. Карнилийди вичин мукъва-кылияр, ярар-дустар кІватІна, Петру вилив хуьзвай. ²⁵ Петру гъаятдиз гъахъун кумазни, Карнилий Петрудин вилик фена, адан кІвачерихъ ярх хъана.

²⁶ – Къарагъ, – лагъана адаз Петруди, – зунни гъа вун хътин инсан я.

²⁷ Карнилийдихъ галаз рахаз-рахаз, Петру кІвализ гъахъна. КІвале адаз гъаф инсанар кІватІ хъанваз акуна. ²⁸ Ада абуруз лагъана:

– Квез хъсан чизва хъи, чи Къанунди чувуддиз мажусийрихъ галаз рафтарвал авун ва абурун кІвалериз фин къадагъа ийизва. Амма Аллагъди заз гъич са касни кифирдай ва я мурдардай къун тавун лазим тирди къалурна. ²⁹ ГъакІ хъайила, заз ша лагъайла, зун чуькъни тавуна куь патав атана. Гила за квевай куьне заз вучиз эвернавайди ятІа хабар къан.

³⁰ Карнилийди жаваб гана:

– Къуд югъ идалай вилик за жуван кІвале дуьа ийизвай. Вахтни нисинилай къулухъ сятдин къуд тир. Садлагъана зи вилик цІарцІар гузвай пекер алай са кас акъатна.

³¹ – Карнилий, – лагъана ада, – вуна ийизвай дуьаяр Аллагъдал агакънава ва вуна кесибриз гайи куьмекарни Адаз аквазва. ³² Гъавилай вуна Яффа шегъердиз Петру-Симон лугъудай касдиз эвериз инсанар ракъура. Ам табагъчи Симонан кІвале акъвазнава, адан кІвал гъуьлуьн патав гва.

³³ Зани гъасятда ви патав инсанар ракъурна. Вун атана хъсан кар хъана. Аллагъди чаз вуч лагъ лагъана эмирнаватІа

вавай чирун патал исятда чун иниз кІватІ хьанва. Аллагь Вични чахь гала.

³⁴⁻³⁵ Петру рахаз эгечІна:

— Зун рикІивай а кардихь инанмиш хьана хьи, Аллагьди са халкъ маса халкъдилаь вине къазвач. Аллагьди Вичикай кичІезвай ва дуьз кІвалахар ийизвай гьар са кас, адан миллетдизни килиг тавуна, къабулзава. ³⁶ Аллагьди Израилдин халкъдиз Исади адаз архайинвал гьида лагьана хабар ракъурна. И хабар квез чизва. Месигь Иса виридан Худани я. ³⁷ Ягьяди циз гьахьа лугьуз хьайидалай къулухь, Галилеядилаь эгечІна вири Ягьудияда къиле фейи крарни квез чизва. ³⁸ Аллагьди Назаретдай тир Исадиз Пак Руьгьни чІехи къуват гана, адакай Месигь авуна. Гьавиляй Исади Вич къекъвез хьайи вири чкайра хьсан крар авуна, жинерар акатнавайбур дири хьувуна. Аллагьни Адахь галаз хьана. ³⁹ Вири Ягьудияда ва Ярусалимда Исади авур къван крарин шагьидар я чун. Чувудри Ам хашуниз яна къена, ⁴⁰ амма Аллагьди Адал пуд лагьай юкъуз чан хкана ва инсанрин арада жедай мумкинвал гана. ⁴¹ Аллагьди Ам вири инсанриз ваь, анжах чаз, Вичи виликамаз хьагьнавай шагьидриз къалурна! Исадал къейидалай къулухь чан хтайла, чна Адахь галаз фу тІуьнай. ⁴² Аллагьди Ам чан алайбурунни къейибурун гьакимвиле тайинарнава, Исади чун и кардикай инсанриз хабар гудай шагьидар яз ракъурнава. ⁴³ Пайгьамбаррини лугьузвайди гьам я. Абуру лугьузва хьи, Исадихь инанмиш хьана Адан тІвар къур гьар садан гунагьрилай гьил къахчуда.

⁴⁴ Петруди Аллагьдин гафуникай ихтилатар ийизвай чІавуз адаз яб гузвай вирибурук Пак Руьгь акатна. ⁴⁵⁻⁴⁶ Петрудихь галаз атай инанмиш чувудриз Карнилийдихь галай инсанри Аллагьдиз жуьреба-жуьре чІаларал шукурар ийиз акуна. Аллагьди Пак Руьгьдин пай мажусийризни ганвай-ди чир хьайи чувудар лап мягьтел хьанвай.

Инал Петруди лагьана:

⁴⁷ — И инсанрикни чак хьиз Пак Руьгь акатнава! Абур Исадихь инанмиш хьунин лишан яз циз гьахьун къадагьа ийиз жедани мегер?

⁴⁸ Адани абуруз Месигъ Исадин тІварцІелай циз гьахъ лагъана. Идалай кьулухъ абуру Петрудиз са шумуд юкьуз чпиз мугъманвиз эверна.

Петруди ярусалимвийриз авур ихтилат

11 ¹ Илчийриз ва Ягъудияда авай инанмиш чувудриз Аллагъдин гаф мажусийрини кьабулуникай хабар хъана. ² Петру Ярусалимдиз фейила, инанмиш чувудри и кардин патахъай ана адаз ахмурар ийиз хъана.

³ – Суьннет тавунвай мажусийрин кІвализ фена, вуна абурухъ галаз ацукъна фу тІуьна, – лугъузвай абуру.

⁴ Петруди абуруз хъайи-хъайивал ахъайна:

⁵ – Яффа шегъерда са кІвале за жуван дуьаяр ийизвай, – лагъана ада. – За дуьа ийизвай арада заз ихътин керемат акуна. Заз зун авай чкадиз са ни ятІани кьуд пІипІ кьуна цавай авадарзавай кетен хътинди акуна. Ам атана лап зи вилик акъвазна. ⁶ Дикъетдив тамашайла, заз адал гъайванарни вагъшияр, гъуьлягъарни кьушар акуна.

⁷ Ахпа заз ван атана:

– Петру, къарагъ! Абур тукІуна неъ.

⁸ За жаваб гана:

– Гъич са чІавузни, я Худа! Гъич са чІавузни гъарам ва мурдар шей за сиве турди туш.

⁹ Цавай атай ванци мад лагъана:

– Аллагъди гьалал авур затІуниз гъарам я лугъумир.

¹⁰ Гъа икІ пудра тикрар хъана, ахпа вири цавуз чІугун хъууна. ¹¹ Гъа чІавуз зун илифнавай кІвалин патав пуд кас атана акъатна. Абур зи патав Кесариядай ракъурнавайбур тир. ¹² Пак Руьгъди заз са шакни тавуна абурухъ галаз алад лагъана. Захъ галаз а ругуд стхани рекъе гъатна. Атана чун заз теклифай инсандин кІвализ акъатна. ¹³ Ада вичин кІвале вичихъ галаз малаик рахайдакай чаз ихтилат авуна. Малаикди адаз лагъана:

– Яффадиз, Петру-Симон тІвар алай касдиз эвериз ракъура, ¹⁴ ада ваз жув ва жуван хзан гъикІ кьутармишдатІа ихтилатда.

¹⁵ Зун рахаз эгечІайла, лап сифтедай чак гьикІ акатнаІа, гьабуркни гьакІ атана Пак Руьгь акатна. ¹⁶ Гьанал зи рикІел Худади лагьай гафар хтана: «Ягьяди инсанар циз гьахьариз чуьхвенай, куьн Пак Руьгьдалди чуьхуьда». ¹⁷ ГьакІ хьайила, эгер Худа Месигь Исадихь инанмиш хьайи чувудриз хьтин пай Аллагьди мажусийризни ганватІа, завай Аллагьдиз манийвал ийиз женни?

¹⁸ Абуру Петрудиз мад туьгьметар хьувунач. Абуру Аллагьдиз шукурар ийиз, лугьуз хьана:

– ГьакІ хьайила, Аллагьди мажусийризни яшамиш хьун патал чпин гунагьар хиве кьаз инанмишвилини рекьел элячІдай мумкинвал ганва.

Антиохдин кІватІал

¹⁹ Стефан кьейидалай кьулухь хурук кутуна Ярусалимдай катая инанмишбур Финикиядиз, Кипрдиз ва Антиох шегьердиз атана акьатна. Абуру Аллагьдин гафуникай анжач чувудриз хабар гузвай. ²⁰ Катна атай инанмишбурун арада кипривиярни, киринеявияр авай. Антиохдиз атайла, абуру Худа Исадикай Шад Хабар грекризни гузвай.

²¹ Абуруз Аллагьди куьмек гузвай, гзафбур Исадихь инанмиш хьана Аллагьдиз килиг хьувуна. ²² И вакъиадикай хабар Ярусалимдин инанмишбурун кІватІалдивни агакьна. Анай Антиохдиз Барнаба ракъурна. ²³ Антиохдиз атайла, Барнабадиз Аллагьди мажусийриз авур мергьемет акуна. Ам лап шад хьана. Ада цІийиз инанмиш хьайибур вири рикІелди Аллагьдиз вафалу яз амукьун тагькимарзавай. ²⁴ Барнаба Пак Руьгьдив ацІанвай инанмиш ва регьимлу са кас тир. Ам себеб яз гзаф инсанар Худадин рекьиз атана. ²⁵ Ахпа Саул ахкун патал Барнаба Тарсдиз фена. ²⁶ Адаз ам ана жагьана, ада Саул Антиохдиз хкана. Тамам са йисан кьене Барнабани Саул Антиохдин инанмишбурун кІватІалда хьана, абуру инсанриз чирвилер гана. Исадихь чІалахьбуруз христианар сифте Антиохда лагьайди я.

²⁷ И чІавуз Ярусалимдай Антиохдиз са шумуд пайгьамбар атана. ²⁸ Абурукай Агаб пайгьамбарди, Пак Руьгь акатнаваз,

Римдин пачагълугъ михъиз каша къадайдакай виликамаз малумарнай. (Клавдийди пачагълугъ идара ийизвай вахтунда и кар хъунни авуна.) ²⁹ГъакІ хъайила Ягъудияда авай стхайриз инанмишбуру чпелай гъардалай алакьдай къадар куьмек гун къарар къабулна. ³⁰А къарар абуру къилизни акъудна. Абуру, Барнабадивни Саулав вугана, Ярусалимда авай инанмишбурун кІватІалдин чІехибурал чпи кІватІай пул-затІ ракъурна.

Петру дустагъун ва ам къутармишун

12 ¹Тахминан гъа и вахтунда Гъируд пачагъди инанмишбур хурук кутаз хъана. Абурукай са бязибур ада дустагъна. ²Адан буйругъдалди Ягъадин стха Якъуб туруналди кукІварна къенай. ³Ихътин крар чувудриз бегенмиш жез акурла, Тили фарин суварин йикъара ада Петруни дустагъда тунай. ⁴Дустагъда тур адал къуд кІеретІ, гъар кІеретІда къуд къаравул эцигна. Гъирудан къаст Песахдилай къулухъ халкъдин вилик Петрудин дуван ийин тир. ⁵Петру дустагъда авай, амма инанмишбурун кІватІалди акъваз тавуна адан паталай Аллагъдиз дуьаяр ийизвай.

⁶Гъирудаз Петрудин дуван ийиз кІанзавай йикъан вилик квай йиф алуькна. Петру зунжурра аваз къве аскердин арада ксанвай. Дустагъдин ракІарални къаравул алай. ⁷Садлагъана Худадин малаик атана акъатна. Дустагъдин кІвал экуьнив ацІана. Малаикди Петрудин къвала эцяна, ам ахварай авудна.

– Гьерекатна къарагъ! – лагъана ада. Петрудин гъилерал алай зунжурар ахъа хъана чилел аватна.

⁸Малаикди лагъана:

– Къилел-кІвачел алуки.

Петруди ада лагъайвал авуна.

– Са шей галчукна зи гуьгъуьна аваз ша, – лагъана малаикди.

⁹Абур къведни дустагъдай экъечІна. Петру малаикдин гуьгъуьна аваз фена. Адаз малаикди ийизвай крар гъакъикъатда жезвайбур тирди чизвачир. Адаз и кар ахварин хиялдай карагзавай хъиз тир. ¹⁰Абур сад ва къвед лагъай

къаравулрилай элячІна, шегьердихъ физвай ракъун варарив агакъна. Варар чеб чпелай ахъа хъана, абур анай экъечІна. Куьчедин атІа кылиз къван акъатайла, малаик Петрудин вилерикай квахъна.

¹¹ Петруди, вич вичел хтайла, лагъана:

– Исятда зун рикІивайни гъавурда гъатна хъи, Худади Вичин малаик ракъурна зун Гъирудан гъиляй акъудна, Ада зун чувудри заз къазвай кардикай къутармишна.

¹² Инихъ-анихъ вил яна, Петру Майраман кІвализ фена. Майрам Ягъядин (адаз Маркни лугъузвай) диде тир. Ана дубаяр ийиз гзаф инанмишбур кІватІ хъанвай. ¹³ Петруди вар гатана – вар гатай ванцелди Рода тІвар алай са къаравуш руш экъечІна. ¹⁴ Адаз Петру ванцелай чир хъхъана. Шадвиляй варни ахъа тавуна, зверна фена кІвализ гъахъна, Родади лагъана:

– Петру хтана варарив гва!

¹⁵ – Вун кими хъанвани?! – лагъана адаз кІвалевайбуру.

Амма рикІивайни Петру хтанва лугъуз къаравуш вичин гафунал акъвазна. И чІавуз абуру лагъана:

– Ам адан малаик я.

¹⁶ Петруди вар гатазмай. Эхирни абуру вар ахъайна. Петру акурла, абур мягтел хъана амукъна. ¹⁷ Петруди абуруз кис хъухъ лагъана, ахпа Худади вич гыкІ дустагъдай акъуднатІа ахъайна.

– Куьне а кардикай Якъубазни амай стхайриз ахъая, – лагъана, вич инай масаниз фена.

¹⁸ Экуьнахъ аскеррин арада зурба къалабулукъ гъатна. Петру гъиниз фенатІа саданни кыл акъатзавачир. ¹⁹ Адахъ вичинра къекъуьгъ лагъана Гъируда кІевелай буйругъар гана, амма Петру санайни жагъанач. Гъируда аскерривай силис къуна, ахпа абур рекъин эмирна.

Гъируд пачагъ кын

Ахпа Гъируд Ягъудиядай Кесариядиз фена, ам ана са къадар вахтунда амукъна. ²⁰ Гъирудаз Тир ва Сидун шегьерин агъалийрикай гзаф хъел авай, амма недай суьрсетдал

гьалтайла, абур Гьирудан уьлкведилай аслу тир. Гьавиляй абуру вири сад хьана, пачагьдин ихтибарлу кьуллугьчи Бластакай даях кьуна, чпиз секин яшайиш тIалабун патал пачагьдихь галаз гуьруьшмиш жез алахьнавай. ²¹ Гуьруьшмишвал тайинарай юкьуз пачагьдин пекер алукина, Гьируд атана кьакьан са чкадал ацукьна, элкьвена халкьдихь галаз рахана. ²² Халкьди гурлудаказ гьарайна:

– Чахь галаз рахазвайди инсан ваь, Аллагь вич я!

²³ И чIавуз Гьируда Аллагь кваз кьунач лугьуз Худадин малаикди ам яна. Ахпа ам чан аламаз кьеняй куквари тIуьна куьтягьна.

²⁴ Амма Аллагьдин гаф гегьеншдиз чкIизвай, инанмишбурун кьадарни гзаф жезвай. ²⁵ Барнабадини Саула чпин хиве авай везифа Ярусалимда кьилиз акьудна. Ахпа абур Ягья-Маркни кьахчуна, элкьвена хтана.

ПАВЕЛАН САД ЛАГЪАЙ СИЯГЪАТ

Барнабани Саул кьуллугь ийиз ракъурун

13 ¹ Антиохда авай инанмишбурун кIватIалда пайгьамбарарни муаллимар авай. Абур Барнаба, Нигер лакаб алай Симеон, кириняви Лукий, Гьируд бегдин некIедин стха Манаил ва гьакIни Саул тир. ² Садра, абуру Худаиз ибадат ийиз сив хуьзвайла, Пак Руюгьди абуруз лагьана:

– За тапшурмишдай кар кьилиз акьудун патал Барнабани Саул Зи ихтиярда тур.

³ Ибадат авуна сив хвена куьтягь хьайила, муаллимри чIехи кар тапшурмишунин лишан яз Барнабадинни Саулан кьилерилай гьил алтадна, абур тайинарнавай рекье туна.

Кипрда чирвилер

⁴ Пак Руюгьди ракъурай а кьве илчи Селевкиядиз, анайни гимиди аваз Кипрдиз фена. ⁵ Абур гьуьле авай Саламин лугьудай кьураматдал атана. Ина абуру чувудрин мискIинда

Аллагъдин гаф инсанрал агакързавай. Ана абурухъ галаз Ягъяни авай, ада абуруз куьмекзавай. ⁶Абур кьурамаддин и кыляй а кылиз яна, атана Пафусдиз акъатна. Ана абурал чувудрин суьгьурчи ва тапан пайгъамбар Бар-Иса гьалтна. ⁷Ам Римдин гьаким Сергей Павелан итимрикай тир. Ам акьуллу инсан тир. Ада Барнабадизни Саулаз вичин патав эверна, адаз абурун сивяй Аллагъдин гафуниз яб гуз кІанзавай. ⁸Амма Элима Суьгьурчиди (адан тІварцІин мана гьа ихътинди я), гьаким инанмишвиликай кьерех хьун патал Барнабадизни Саулаз гьар жуьредин манийвилер ийизвай. ⁹Инал Пак Руьгъдив ацІанвай Саула (адал Павел лугьудай тІварни алай) Элимадиз атІумна килигна, лагъана:

¹⁰ – Вун Иблисдин хва я, вун гьар са гьахъ кардин душман я! Вун тапаррайни гьиллейрай ацІанва. Вун идалай кьулухъни Аллагъдин дуьз рекъер чІуриз алахъдани? ¹¹Аллагъдин кьуват ви хура акъвазда. Вун буьркьуь жада, са кьадар вахтунда ваз ракъинин экв ахквадач.

Элимадиз гьасятда вич мичІивили кьур хьиз хъана. Ам, вич гьил кьуна анай акъуддай касдихъ кьекъвез хъана. ¹²И кар акур гьаким Худадин гафунихъ авай гьайбатди гьейранарна, ам Аллагъдихъ инанмиш хъана.

Писидиядин Антиохда

¹³Павелни адахъ галайбур Пафусдай гимиди аваз Памфилияда авай Пергадиз рекъе гьатна. Абур аниз агакъайла, Ягъя вич Ярусалимдиз хтана. ¹⁴Амайбур Пергадай Писидиядин Антиох шегьердиз атана. Киш юкьуз абур чувудрин мискІиндиз фена. ¹⁵Ина Къанундайни пайгъамбаррин ктабрай чІукар кІелайдалай кьулухъ мискІиндин кылевайбуру абуруз и гафар лугьун патал сад ракъурна:

– Инал кІватІ хьанвайбурук руьгъ кутадай ихтилатар квехъ аватІа, рахух.

¹⁶Павела, къарагъна, гьилелди секин хьухъ ишара авуна, лагъана:

– Израилвиар ва Аллагъ рикІел алай мажусияр, захъ яб акала!

¹⁷ Сад Аллагъди Вичиз икрам авун патал вири халкъарикай чи халкъдин члехи бубаяр хкягъна. Чувудар Египетда къурабаяр тирла, Ада чи халкъдин къадар артухарна, ахпа Ада Вичин къуватдалди ам Египетдай акъудна. ¹⁸ ЯхцГур йисан къене чи халкъди баябанда авур къван крар Аллагъди эхна. ¹⁹ Ада Ханандин мажусийрин чилерал алай ирид халкъ къирмишна, абурун чилер Израилдин халкъдив вугана. ²⁰ Гъа икI 450 йис алатна. Ахпа Аллагъди чи халкъдиз гъакимар гана. Эхиримжи гъаким Самуил пайгъамбар хъанай. ²¹ Самуилалай гуьгъуьниз халкъди вичиз гъаким ваь, пачагъ це лугъуз Аллагъдивай тIалабна. Аллагъди абуруз Бенъяминан сихилдикай тир Кишан хва Саул пачагъвиле гана. Саула яхцГур йисуз пачагъвал авуна. ²² Ахпа, Саул пачагъвиляй акъудна, адан чкадал Аллагъди Давуд пачагъ ацукъарна, адакай Аллагъди лагъана:

– Эссейдин хва Давуд Зи рикIиз чими я. Ада Заз кIан хъайи вуч хъайитIани къилиз акъудда.

²³ Аллагъди Вичи гаф гайивал, Израил къутармишун патал Давудан несилрикай тир Иса ракъурна. ²⁴ Иса къведалди Ягъяди вири чувудриз Аллагъдиз килиг хъия ва циз гъахь лугъузвай. ²⁵ Вичи тайинарнавай кIвалах къилиз акъудайла, Ягъяди лугъудай:

– Куьне зун вуж я лагъана фикирзава? Зун Месигъ туш. Ам залай гуьгъуьниз къведа. Зун Адан кIвачин къапарин чIулар ахъа авунизни лайихлу туш.

²⁶ – Стхаяр, Ибрагъиман веледар ва Аллагъдикай кичIезвай масадбур! Къутармиш хъуникай тир и хабар чун патал ракъурнавайди я! ²⁷ Юрусалимдин агъалийризни абурун къилевайбуруз Иса вуж ятIа чир хъанач. Пайгъамбарри виликамаз лагъайвал, чувудрин гъакимри Ам жазаламишна. Идалди чувудри гъар киш юкъуз чпин мискIинра кIелзавай пайгъамбаррин гафар къилиз акъудна. ²⁸ Исадин хиве твадай гъич са тахсирни жагъаначтIани, абуру гъаким Пилатавай Адаз кьинин жаза гун тIалабна. ²⁹ Адан къилел къведай крарикай лагъанвай гафар абуру акъудайдалай къулухъ, чувудри Адан мейит хашунилай эяна кучукна. ³⁰ Амма

Аллагъди Адал чан хкана. ³¹ Виликра Галилеядай Ярусалим-диз физ-хкведай рекъе Адахъ галаз хъайибуруз Иса къена Адал чан хтайдалай гуьгъуьнзни хейлин вахтунда Ам акваз хъана. Исятда абур чи халкъдиз а агъвалатдин шагъидар я.

³² Аллагъди чи бубайриз хиве къур кар чун патал къилиз акъудун яз, Ада Исадал къейидалай къулухъ чан хкана. Гила чна квез и крарикай Шад Хабар гузва.

³³ Къвед лагъай забурда кхъенва:

«Къенин йикъалай Вун Зи Хва,
Зунни Ви Буба я!»

³⁴ И гафаралди Аллагъди Вичи Исадал къейидалай къулухъ Ам накъвадал элкъвен тийидайвал чан хкайдакай лугъузва:

«За Давуд пачагъдиз пак нуьсретар хиве къунай.

Абур За квез вири галай-галайвал гуда». ³⁵ Гъа и кардикай Пак Каламдин маса чкадани кхъенва:

«Вуна Ви муьмин бенде сура китИиз тадач».

³⁶ Давуда вичин девирда Аллагъдиз къуллугъзавай ва Адан къастар къилиз акъудзавай. Давуд рагъметдиз фена. Ам вичин бубайрин патав динжарна. Адан беден чилик акахъ хъува. ³⁷ Амма Исадал Аллагъди чан хкана, Адан беден чилик акахъуникай къутармиш хъана!

³⁸ Гъа икI, стхаяр, Аллагъди Исадин куьмекдалди куь гунагърилай гъил къачунвайдакай малумарна. ³⁹ Муса пайгъамбардин Къанундалди куь вири гунагърилай гъил къачуз хъанач. Исадихъ инанмиш хъайибурун вири гунагърилай гъил къачуна. ⁴⁰ Мукъаят хъухъ, пайгъамбарри лагъай гафар куь къилелни татурай гъа:

⁴¹ «Килиг гъа, къама ял авайбур!

За куь вилик ахътин кIвалахар ийида хъи,
квез абурукай икъван гагъди лагъанайтIани,
куьн са чIавузни чIалахъ жедачир.

Гила килигиз, мягътел хъухъ, куьн терг жеда!»

⁴² Павелни Барнаба чувудрин мискIиндай экъечIна хъфидайла, ана ахъагъай агъвалатрикай мад ихтилатар хъийиз

гуьгуьнин киш юкгузни иниз атун абуруз теклифна. ⁴³КІватІ хъанвайбур чкІайдалай кьулухъ гзаф къадар чувудар ва абурун Аллагъ къабулнавай мажусияр Павеланни Барнабадин гуьгуьна аваз фена. Павелани Барнабади, чпихъ галаз къезвайбуруз сугьбетар ийиз, Аллагъдин регъимдикай къерех жемир лугъуз абурувай тІалабзавай.

⁴⁴Къведай киш юкгуз саки шегъерда авай къван агъалияр вири Худадин гафунихъ яб акализ мискІиндиз кІватІ хъана. ⁴⁵Икъван гзаф халкъ акурла, чувудар пехил хъана. Абуру Павела ийизвай ихтилатар къундармаяр я лугъузвай. ⁴⁶Гъа инал Павелани Барнабади абуруз виКІегъдаказ лагъана:

– Чна Аллагъдин гаф сифте кев агакъарна кІанзавайди тир. Амма куьне Аллагъдин гаф кваз къунач. Яни куьне куьн эбеди уьмуьрдиз лайихлу яз гъисабнач. Гъавилай чун мажусийрин патав фида. ⁴⁷Аллагъди лугъузва:

«За Вакай мажусийриз чирагъ авунва,

Вуна дуьньядин а килел къван къведалди

авай халкъар къутармишда».

ИкІ лугъуналди Ада чаз мажусийрин патав фин буйругъна. ⁴⁸И гафар мажусийрин япарихъ галукайла, абуру Худадиз шадвилелди шукурар ийиз хъана. Эбеди уьмуьр къисмет хъанвай къванбур вири Аллагъдин гафунихъ агъуна. ⁴⁹Худадин гаф гъа чкаяр тирвал чкІана. ⁵⁰Амма чувудри шегъердин вилик-къилик квай итимрикни Аллагъ рикІел алай вилик-къилик квай папарик футфа кутуна. Абуру Павелни Барнаба хура туна ва и чкайрай катуниз мажбурна. ⁵¹Илчийри, шегъерэгълийрилай Аллагъ нарази тирвилини лишан яз, чпин кІвачерал ацукънавай руг юзурна. Ахпа абур Икония шегъердиз хъфена. ⁵²И чкайра авай инанмишбур Пак Руьгъдивни чІехи шадвилив ацІанвай.

Икония шегъерда

14 ¹Икония шегъерда Павелни Барнаба чпиз адет хъанвайвал чувудрин мискІиндиз фена. Ана абуру Исадикай сугьбетар авуна. Гзаф къадар чувударни мажусияр Исадихъ инанмиш хъана. ²Амма Исадихъ инанмиш жез

кІанзавачир чувудри мажусийрин арада футфа туна, абур Павелазни Барнабадиз акси акъвазарна. ³ЯтІани Павелни Барнаба ана гзаф вахтунда амукъна. Абуру Худадикай ви-кІегвилелди чирвилер гузвай. Худади, лагъайтІа, абурув аламатарни керематар къалуриз тунай. Гъа идалди Аллагъди Вичин регъимдикай абуру лугъузвай гафар тестикъарзавай. ⁴Шегъерэгълияр къве пай хъана. Садбур чувудрин, муькуьбурни илчийрин патал хъана. ⁵Мажусийрини чувудри чпин къилевайбурни галаз илчийриз кар къун патал, абур къванциз акъуддаивал гаф-чІал сад авуна. ⁶Амма илчийриз абурун къастуникай хабар хъана. Абур Ликания уьлкведа авай Листра ва Дерба лугъудай шегъерризни абурун патарив гвай чкайриз фена. ⁷Ана абуру Исадин гъакъиндай Шад Хабар гун давамарзавай.

Листрада ва Дербада

⁸Листрада са кас яшамиш жезвай. Ам хайи чІавалай набут тир, адавай уьмуьрда гъич къекъвез хъайиди тушир. ⁹Павела ихтилат ийизвайла, а касди адаз яб гузвай. Ихтилат ийизвайла, Павелаз акуна хъи, и набут касдихъ вич Павела сагъ хъийидайвилин инанмишвал ава.

¹⁰ – КІвачел къарагъна къекъуьгъ! – ван алаз лагъана ада набут касдиз.

Амни къудгъунна къарагъна къекъвез эгечІна. ¹¹Павела авур аламат акур инсанри Ликаниядин чІалал гъарайиз хъана:

– Чи патав инсанрин суфатда аваз гъуцар атанва!

¹²Барнабадиз абуру Зевс лагъана тІвар гана, Павелазни – Гъермес*, вучиз лагъайтІа, абурукай Павел гзаф рахазвай. ¹³Шегъердин къерехда Зевсан ибадатхана авай. Анин кешишди халкъдихъ галаз санал Павелазни Барнабадиз къурбанд авун патал жунгавар ва цуькверин кІунчІар шегъердин

* ^{14:12} Зевс ва Гъермес къадим грекрин гъуцар, яни аллагъар тир. Зевс виридалай къилин гъуц тир. Гъермес алишверишдинни чІалан уstadвилини чІехиди тир.

варарив гъана. ¹⁴ Барнабадизни Павелаз и кардикай хабар хъайила, абур, чпел алай пекер кукІварна, халкъдин арадиз гъахъна, гъараяр ийиз эгечІна.

¹⁵ – Акъваз, куъне вуч ийизва? Чунни куън хътин инсанар я! Чна квез чан алай Аллагъдикай Шад Хабар гъанва. Бутар гадарна, чан алай Аллагъдиз килиг! Чилни цав, гъуьлер ва анра авай къван затІар халкъ авурди Гъам я. ¹⁶ Къадим вахтара Ада гъар са халкъдиз вичиз кІандайвал яшамиш жедай ихтияр ганайтІани, ¹⁷ Вичи ийизвай мергъеметлу краралди Ада Вичикай вахт-вахтунда хабарни гузвай. Цаварай квез марф ва герек вахтунда бегъер ракъурзавайди, квез недай суьрсет гузвайди ва куь рикІер шадвилив ацІурзавайди Гъам я.

¹⁸ И гафар лагъана, абуру чпиз къурбандар гъиз кІанзавай халкъ гужа-гуж акъвазарна.

¹⁹ Гъа иниз Антиохдаини Икония шегъердай чувудар атана. Абурун патал атай халкъ Павелаз къван гуз эгечІна. Абуруз ам къейиди хъиз хъайила, абуру галчІурна тухвана адан гъал кумачир беден шегъердин къерехдиз гадарна. ²⁰ Инанмишбур атана адал алтІушна. Павел къарагъна шегъердиз хъфена. Пакад юкъуз ам Барнабадихъ галаз Дербадиз рекъе гъатна. ²¹ Абуру и шегъерда Шад Хабар чукІурна, гзаф инсанар инанмишарайдалай къулухъ элкъвена Листра шегъердиз, анай Икониядиз ва Антиохдиз хтана. ²² Ана абуру инанмишбурун руьгъ мягъкемарзавай ва абуруз Аллагъдихъ инанмиш яз амукуьниз эверзавай. Абуру гъакІ Аллагъдин пачагълугъдиз акъатун патал чна гзаф азиятарни чІугуна кІанда лугъузвай. ²³ Павелани Барнабади инанмишбурун гъар са кІватІалдин къиле са чІехиди тайинарна. Са къадар вахтунда дуьаярни авуна сивни хвейи абуру кІватІалрин къилевайбур чпи вирида Вичихъ инанмишвалзавай регъимлу Аллагъдал аманат авуна. ²⁴ Илчийр Писидиядай яна Памфилиядиз атана, ²⁵ Пергада Аллагъдин гафуникай хабар гайидалай къулухъ абур Атталиядиз фена. ²⁶ Исятда тамамарнавай кІвалахар къилиз акъудун патал чеб Аллагъдин регъимдал аманатна, абур са мус ятІани Антиохдай экъечІнай.

Гила абур гимида аваз элкъвена гъа Антиохдиз хъфизвай. ²⁷Иниз хтана, инанмишбур кІватІна, Павелани Барнабади, чпин куьмекдалди Аллагъди авур кІвалахрикай рахаз-рахаз, чпи мажусияр Аллагъдин рекъел гьикІ гъанатІа суьгъбет авуна. ²⁸Инанмишбурни галаз абур ана гзаф вахтунда амуькна.

Ярусалимда хъайи меслятар

15 ¹Антиохдиз Ягъудиядай атай са бязи инсанри инанмиш стхайриз лугъуз хъана:

– Эгер куьн Мусадин Къанунда къалурнавайвал суьннет тавуртІа, куьн къутармиш жедач.

²И гафариз килигна, Павелни Барнаба а ксарихъ галаз чІехи гъужетра гъатна. И месэладай къил акъудун патал, Павелни Барнаба са къадар инанмишбурни галаз, Ярусалимдиз илчийринни чІехибурун патав ракъурун меслят хъана. ³Инанмишбурун кІватІалда авайбуруз сагърай лагъана абур рекъе гъатна. Фидай рекъе абур Финикиядизни Шамариядиз фена, ана абуру мажусияр Аллагъдин рекъел къвезвайдакай хабар гана. И хабарди вири инанмишбурук шадвал кутуна.

⁴Ярусалимдиз атайла, абур инанмишбурун кІватІалди, илчийри ва чІехибуру къабулна. Павелани Барнабади Аллагъди чпин гъилералди авур вири крарикай инсанриз ахъайна. ⁵Фарисейрин патал алай инанмишбуру къарагъна, лагъана:

– Инанмиш хъанвай мажусияр гила суьннет авун лазим я, гъабурувайни Мусадин Къанун къилиз акъудун тІалабна кІанда.

⁶И месэладин гъакъиндай илчийрни чІехибур меслятар ийиз кІватІ хъана. ⁷Яргъал гъужетар хъайидалай къулухъ Петруди къарагъна, лагъана:

– Стхаяр, квез чизвани, куь арадай сад лагъайди яз зун Аллагъди мажусияр чІалахъарун патал Шад Хабардикай чирвилер гуз хкъягънай. ⁸Вири инсанрин рикІерикай хабар авай Аллагъди, чаз хъиз мажусийризни Пак Руьгъ

гуналди абурни тафават авачиз гъа чун хъиз къабулзавайди къалурна. ⁹Абур Месигъ Исадихъ ч'Алахъ хъайила, Аллагъди и инанмишвилелди абурун рик'ер михъна. Идалди Ада абурунни чи арада авай тафават квадарна. ¹⁰Гъак' хъайила, я чавай, я чи бубайривай къаз тахъай пар инанмиш хъайи мажусийрин хивез вегъиз, вучиз куьне Аллагъ синагъ ийизва? ¹¹Гъабур хъиз, чунни Худа Исадин регъим себеб яз къутармиш жадайда хъ инанмиш я эхир!

¹²И ч'Авуз вирида кисна Павелазни Барнабадиз яб гузвай. Абуру чпин куьмекдалди Аллагъди мажусийриз гъихътин аламатарни керематар къалурнаг'а суьгъбетзавай. ¹³Абуру куьтягъайла, Якъуба лагъана:

– Стхаяр, захъ яб акала. ¹⁴Сифте яз Аллагъ мажусийрин къайгъу ч'угъаз эгеч'ина, Абурукай Ада Вичин халкъ ийиз хъана. Гила Симона чаз гъа и кардикай лагъана. ¹⁵И кардикай пайгъамбаррини ик' кхъенва:

¹⁶ Ахпа За элкъвена хтана Давудан
дарбадагъ хъанвай пачагълугъ туьхк'уьр хъийида.
А пачагълугъдин харап'аяр За чкадиз хкида,
За абур ц'ийи къилелай гуьнгуьна хутада.

¹⁷ Заз вири халкъарикайни жуван халкъ ийиз
к'анзава.

Абур Худади хъ къекъуьн патал,
За и крар авунва.
Худади гъа ик' лугъузва,

¹⁸ Ада сур ч'аварилай инихъ

Вичин гафар машгъурни ийизва».

¹⁹Гъак' хъайила за гъисабзава хъи, Аллагъдин рекъиз къевезвай мажусийриз чна манийвал авуна к'андач. ²⁰Бутриз къурбанднавай т'уьн, гиликъай гъайванрин як, иви кумай як немир ва зинавиликай яргъаз хъухъ лагъана абуроз за чар кхъин теклифзава. ²¹Мусадин Къанун, лагъайт'а, дегъ ч'аварилай гъар са шегъерда чирзава ва чувудрин миск'инра гъар киш юкъуз к'елзава.

Мажусийриз чар

²² Илчийрини инанмишбурун кІватІалдин чІехибуру амай вири инанмишбурухъ галаз санал, чпин арадай са шумуд кас хкягъна, абур Павелахъни Барнабадихъ галаз санал Антиохдиз ракъурдай къарар къабулна. Абуру хкягъайбур Барсаба-Ягъудни Сила тир. И кьве кас инанмиш стхайрин арада чІехибур тир. ²³ Инанмишбуру абурув вугана ракъурай чарче икІ кхьенвай:

«Илчийрин, инанмишбурун кІватІалдин чІехибурун ва куь вири стхайрин патай Антиохдин, Сириядин ва Киликиядин инанмиш мажуси стхайриз саламар ракъурзава! ²⁴ Чаз куь патав чи арадай са бязи ксар атайди чизва. Чаз абуру чпин ихтилатралди куь арада гьулгьула тунва ва куь руьгъерик къалабулук кутунва лугъуз ван хъана. Амма чна и кар абуруз буюрмишнавачир. ²⁵ Иниз килигна чна чун вири кІватІ хъанвай чкадал са шумуд кас хкягъна, абур играми Барнабадихъни Павелахъ галаз куь патав ракъурдай меслят авуна. ²⁶ Барнабани Павел чи Худа Месигъ Исадин тІвар патал чпин чандилай гьил къачунвайбур я. ²⁷ И чар гваз чна ракъурзавай Ягъудани Силади чпини и чарче авай гафар квез тестикъ хьийида. ²⁸ Пак Руьгъдизни чаз квел са парни эцигна кІанзавач, амма са бязи къайдайрал куьне амал авун лазим я: ²⁹ бутриз къурбанднавай тІуьн, гиликъай гъайвандин як, иви кумай як немир, зинавиликай яргъаз хьухъ. Эгер и тІа-лабунар куьне кьилиз акъудиз хъайитІа, хъсан я. Гьеле-лиг сагърай».

³⁰ Ракъурнавайбур атана Антиохдиз агакъна. Ана инанмишбур кІватІна, абурув чпив гвай чар вугана. ³¹ Чарче авай руьгъ кутадай гафар кІелайла, абуруз хвеша хъана. ³² Ягъяни Сила чебни пайгъамбарар тир, абуру стхайриз рикІ ахъайдай ва руьгъ мягъкемардай гзаф гафар лагъана. ³³ Абуру ана са къадар вахтунда амукъна, ахпа стхайри абуруз хийир-дуьа авуна, абур иниз ракъурай ксарин патав рекъе хтуна. ³⁴ Анжах Силади гъана амукъун къетІна (Ягъя

лагъайтIа, Ярусалимдиз хъфена). ³⁵ Павелни Барнаба Антиохда амукъна. Ана абуру ва абурухъ галай гзаф масабуру Худадин гафуникай чирвилер гузвай.

ПАВЕЛАН КЪВЕД ЛАГЪАЙ СИЯГЪАТ

Павеланни Барнабадин араяр акъун

³⁶ Арадай са къадар вахт фейила, Павела Барнабадиз лагъана:

– Чна Худадин гафуникай хабар ганвай къван шегъериз фена, чи инанмиш стхайрал са къил чIугван, абур гъикI яшамиш жезватIа килигин.

³⁷ Барнабадиз вичихъ галаз Марк-Ягъяни тухуз кIанзавай. ³⁸ Амма Павелаз Памфилияда чеб гадарна чпин крарикай михъиз къил къакъудай Марк чпихъ галаз тухун лайихлу яз акунач. ³⁹ Павеланни Барнабадин арада наразивилер гъатна, абур чара хъана. Барнаба, Маркни къачуна, гимида аваз Кипрдиз фена. ⁴⁰ Павела вичиз Сила хкъягъна. Инанмиш стхайри Павел Аллагъдин регъимдал аманатна, ам рекъиз экъечIна. ⁴¹ Павела Сириядай ва Киликиядай яна фидай рекъе инанмишбурук руьгъ кутаз хъана.

Тимофей гьалтун

16 ¹ Павел Дербадиз ва Листрадиз атана. Ана адал Исадихъ инанмиш тир Тимофей гьалтна. Тимофеян диде Исадихъ инанмиш чувуд, бубани грек тир. ² Листрадани Иконияда авай стхаяр Тимофеякай хъсан рахазвай. ³ Павелаз вичихъ галаз Тимофейни къачуз кIан хъана, гъакI хъайила ада ам суьннет авуна. И кар ада и чкайра яшамиш жезвай чувудриз Тимофеян буба грек тирди чир хъуниз килигна авунай. ⁴ Шегъердай шегъердиз физ, Павелани адахъ галайбуру Ярусалимда илчийрини чIехибуру къабулай къайдайрикай инанмишбурал хабар агакъарзавай, абуру инанмиш мажусийриз и

къайдайрал амал авун тагъкимарзавай. ⁵ КІватІалра авай инанмишбур югъ-къандавай имандал мягкем, абурун къадарни артух жезвай.

Павелан ахвар

⁶ Абур Фригиядајни Галатиядај яна физвай, Асияда Аллагъдин гафуникай хабар чукІурдај ихтияр абуруз Пак Руьгди ганач. ⁷ Мисиядин часпардал атана агакъайла, абуруз Бифиниядиз физ кІан хъанай. Амма абур Исадин Руьгди аниз ахъайнач. ⁸ Абурни Мисиядин патавай яна Троядадиз фена. ⁹ Йифиз Аллагъди Павелаз ахварай Македониядај тир инсан къалурна. Ада кІвачел акъвазна Павелаз минетзавай:

– Тавакъу ийида, вун чиниз ша, чаз куьмек ая.

¹⁰ Павелаз акур и ахварай чна Аллагъди чаз Шад Хабардикай чирвилер гуз аниз атун теклифзавайди къатІана. Чунни гъасятда Македониядиз рекъе гъатна.

Лидия инанмиш хъун

¹¹ Троядадај гимиде аваз чун дуьз Самафракиядиз фена, гъанай пакаган юкъуз чун Неаполдиз акъатна. ¹² Неаполдај чун римвияр яшамиш жезвай Македониядин къилин шегъеррикай сад тир Филипийдиз атана. ¹³ Киш юкъуз шегъердин варарай экъечІна, вацІал фена. Чаз ана ибадат ийидај чка авай хъиз тир. Чун фейила, ана дишегълияр авай, чун абурухъ галаз рахана. ¹⁴ Абурун арада Лидия лугъудай са дишегъли авай, адан пеше Фиатир шегъерда багъа парчаяр маса гун тир. Лидия Аллагъ рикІеллај кас тир, Павелан гафар адан рикІе гъатун патал Худади адан рикІ ачухна. ¹⁵ Лидияни адан кІвале авай вири ксар це гъахъна. Идалај гуьгъуьниз Лидияди чаз вичин кІвализ мугъманвилиз эверна.

– Эгер куьне зун Худади хъухъ, – лагъана ада. Чун рази хъана.

Павелни Сила дустагъун

¹⁶ Садра чун ибадат ийидай чкадал фидайла, рекъе чал жинди къунвай къаравуш руш гьалтна. Жинди рушан мецелай инлай къулухъ жедай крарикай лугъузвай. Фалчивал авуналди руша вичин сагъибриз зурба хийирар гъизвай. ¹⁷ Къаравушди, Павеланни чи гуьгъуьна гьатна, гьарайзавай:

– И инсанар Цаварал алай Аллагъдин лукIар я! Абуру квез къутармиш жедай рехъ къалурзава!

¹⁸ Абурун гуьгъуьнай экъечI тийиз, а руша гьар юкъуз гьакI лугъуз гьараярдай. Эхирни бизар хъана, Павела чIуру жиндиз лагъана:

– Месигъ Исадин тIварцIелай за ваз эмирзава, адакай хкат!

Рушакай жин гьасятда хкатна. ¹⁹ Чпиз хийир къвезвай чешме квахъайди чир хъайила, рушан иесийри Павелни Сила къуна, абур шегъердин къилевайбурун патав майдандал тухвана. ²⁰⁻²¹ Павелни Сила Римдин гьакимрин патав гъана ва абур къурбуру лагъана:

– И инсанар чувудар я. Абур чал, римвийрал, чавай къабулиз тежедай хътин къанунсуз адетар илитIиз алахънава, гьа ихътин гафар гваз абуру вири шегъердик гьулгъула кутазва.

²² Халкъди Павелни Сила гъайибурун пад къуна. Гьакимри абурулай пекер хтIунна, лашаралди гатун эмирна. ²³ Хъсандиз гатана абур къведни дустагъдиз вегъена, къаравулдални абур мукъаятдаказ хуьн тапшурмишна. ²⁴ Гьа ихътин эмир къачур къаравулди абурун кIвачериз кIарасдин тIапIар яна, абур къене пата авай дустагъдиз чуькъвена.

²⁵ Къуланфериз Павелани Силади Аллагъдиз дуьаяр ийидайла, дустагъда авай муькуьбуру абуруз яб гузвай. ²⁶ Садлагъана ахътин гужлу залзала хъана хьи, дустагъдин бинени кваз юзана. Дустагъдин вири ракIарар ахъа хъана, вири дустагънавайбурун кIвачериз янавай зунжурар алатна.

²⁷ Ахварай аватай къаравулдиз, ахъа хъайи ракларар акурла, вири дустагъар катнавайди хъиз хъана. Гъавиляй адаз турунал вичи вич яна рекъиз клан хъана. ²⁸ Амма Павела тадиз гъарайна:

– Жуван чандиз къаст ийимир! Чун вири ина ама!

²⁹ Къаравулди экв куькгуьрун эмирна ва ам тадиз дустагнавайбур авай чкадиз гъахъна. Чандик зурзун акатна, ам фена Павеланни Силадин клвачерик ярх хъана. ³⁰ Ада абур анай акъудна, хабар къуна:

– Агъаяр, за вуч авун лазим я? За жув гъикл къутармишда?

³¹ – Худа Исадихъ инанмиш хъухъ, – лагъана абуру, – гъакл авурла вунни къутармиш жеда, ви клвалевайбурни.

³² Абуру адазни адан клвале авай вирибуруз Худадин гафар лагъана. ³³ Къаравулди абурун хирер чуьхвена, ахпа ам ва адан клвалевайбурни циз гъахъна. ³⁴ Ада Павелни Сила вичин клвализ хкана, абуруз хъсан тгуьн-хъун гана. Чеб Худадихъ инанмиш хъана лугъуз ам ва адан клвале авайбур гзаф шад хъанвай.

³⁵ Югъ алуькна. Гъакимри дустагъдиз къуллугъчийр ракъурна. Гъакимри абуруз Павелни Сила дустагъдай азад ая лагъана эмир гана.

³⁶ Къаравулди Павелаз лагъана:

– Гъакимри вунни Сила дустагъдай ахъая лагъана эмирнава! Квевай хъфейтла жеда, квез хъсан рехъ хъурай!

³⁷ Амма Павела лагъана:

– Чун Римдин ватанэгълияр хъунизни килиг тавуна, абуру дуван галачиз чун халкъдин вилик гатана, дустагъдиз вегъена. Абуруз гила а кардикай садазни чир тежедайвал чун чпелай элягъиз кланзавани? Ваъ! Иниз абур чеб атана, чпи чун инай акъудрай.

³⁸ Къуллугъчийри Павеланни Силадин гафар гъакимрал агакъарна. Павелни Сила Римдин ватанэгълияр тирдакай чир хъайила, гъакимриз кичле хъана. ³⁹ Абуру атана багъишламишун тлалабна. Гъакимри абурувай дустагъдай экъечина шегъердай масаниз хъфин тлалабна. ⁴⁰ Дустагъдай

экъечІна, Павелни Сила Лидиядин кІвализ фена. Абуру ана авай стхайрин руьгь мягкемарна. Адалай гуьгъуьниз абур чпин рекъиз экъечІна.

Фесалоникда халкъ къарагъун

17 ¹Павелни адан юлдашар Амфиполдайни Аполониядай яна Фесалоникдиз атана. Ана чувудрин мискІин авай. ²⁻³Вичиз адет хъанвайвал Павел чувудрин мискІиндиз фена. Ина ада чувудар Пак Каламдин гъавурда твазвай. Пак Каламдал бинеламиш хъана, Павела Месигьди азиятар чІугун ва ахпа Адал къейидалай кьулухъ чан хтун лазим тирди субутарзавай.

– Зун Вичикай рахазвай Иса гъа Месигъ я, – лугъузвай Павела.

⁴Адаз яб гайибурукай бязи чувудар, Аллагъ рикІел алай гзаф къадар грекар ва вилик-къилик квай гзаф дишеглияр Исадихъ инанмиш хъана. Абур Павелан патаз атана.

⁵Чувудри адаз пехилвал йизвай. Санал кІватІ хъана абуру майдандила гынавай вижесуз ксар жагъурна. Куьчебанрини халкъ кІватІна шегъерда гъулгъула туна. КІватІ хъайибур Павелни Сила жагъуриз Ясунан кІвал галайнихъ фена. Абуруз Павелни Сила халкъдин вилик акъудиз кІанзавай. ⁶⁻⁷Анай Павелни Сила жагъун тавурла, абуру шегъердин гъукумдаррин патав Ясун ва амай инанмиш стхаяр гъана. Халкъди гъарайзавай:

– Ясуна вичин кІвале къабулай инсанри фадлай дуьньяда гъулгъула тунва, гила абуру, иниз атана, Римдин пачагъдин къанунар чІурзава ва Иса тІвар алай маса пачагъ ава лугъузва.

⁸И гафарин ван галукъай шегъердин гъакимрикни халкъдик къалабулукъ акатна. ⁹Абуру Ясунавайни адахъ галайбурувай дувандиз хтун патал залукар къачуна абур ахъайна.

Илчийр Берийда

¹⁰Инанмиш стхайри тадиз йифиз Павелни Сила Берийдиз рекъе туна. Берийдиз агакъайла, абур чувудрин мискІиндиз фена. ¹¹Берийвияр фесалониквийрилай рикІ ахъа

инсанар тир. Абуру Аллагьдин Гаф чІехи гьевесдалди къабулзавай. Павелан гафар дуьзбур тирдахь инанмиш хьун патал абуру гьар юкъуз Пак Калам кІелзавай. ¹²Гзаф къадар чувудар ва гьакІни вилик-къилик квай са къадар грек дигьеглиярни итимар инанмиш хьана. ¹³Амма Павела Аллагьдин гафуникай Берийда чирвилер гузва лагъана ван хьайила, Фесалоникда авай чувудар гьа инизни атана акъатна. Абуру футфа кутаз, халкъ Павелазни Силадиз акси акъвазариз хьана. ¹⁴Стхайри Павел тадиз гьуьл галайвал ракъурна, Силани Тимофей Берийда амукъна. ¹⁵Павел рекъе твазвайбур адахь галаз Афинадиз къван атана, ахпа абур Силадизни Тимофеяз жезмай къван фаддаказ вичин патав хьша лугъузвай Павелан буйругь гваз элкьвена хьфена.

Павел Афинада

¹⁶Хтана кІанзавай вичин юлдашрал вил алаз Павела Афинада вахт акъудзавай. И шегьерда авай къван бутар акурла, ам перт жезвай. ¹⁷Гъавилияй чувудрин мискІинда ада чувудрихъни Аллагь рикІеллай мажусийрихъ галаз суьгьбетар ийизвай. Идалайни гьейри шегьердин майдандал вичел гьалтайбурухъ галаз ада гьар юкъуз суьгьбетардай. ¹⁸Садра адахь галаз стоикар ва Эпикуран терефдарар тир са шумуд философ гьуьжетар ийиз эгечІна. Садбуру хабар къазвай:

– И лагълагъчидиз вуч лугъуз кІанзава?

Масадбуру лугъузвай:

– Аквазвайвал, ада яд уьлквейрин гьуцарикай ихтилатзава.

Абуру акІ Павела Месигьдикай ва къейидалай къулухъ адал чан хтуникай рахазвайдакай лугъузвай.

¹⁹Павелаз Ареопаг тІвар алай кІунтІунал кІватІ жедай межлисдиз эверна. Межлисдин къилевайбуру адавай хабар къуна:

– Вуна лугъузвай цІийи чирвал вуч ятІа чаз чирайтІа жедачни? ²⁰Вун гьариба затІарикай рахазва, абур вуч гафар ятІа чаз чир хьана кІанзава.

²¹ (Афинадин агъалийрини ана яшамиш жезвай чара уль-квейрай тир инсанри чпин вахт цИйи хабарар ахъайиз ва абуруз яб гуз акъудзавай.)

КІватІ хъанвайбурун вилик Павела къарагъна лагъана:

²² – Афинадин агъалияр! Гъи патай къачуртІани, заз куь-не куь гъуцариз гъурметзавайвал аквазва. ²³ Куь шегъерда къекъвез-къекъвез гъуцариз икрамдай чкайриз фейила, заз гъатта «ЧАЗ ТЕЧИДАЙ ГЪУЦАРИЗ» лугъудай гафар кхъенвай къурбанддин къванни акуна. Гъа и квез течиз куьне икрамзавай Аллагъдикай за квез суьгъбетда. ²⁴ Дуьнья ва ада авай къван затІар халкъ авур Аллагъ цавунни чилин Худа я. Ам инсанрин гъилералди эцигнавай дараматра яшамиш жезвач. ²⁵ Адаз инсанрин гъил хКІур са затІни герек туш. Акси яз, инсанриз руьгъ, нефес ва амай вири затІар Ада Вичи гузва. ²⁶ Ада са инсандикай инсаният халкъна. Вири инсанриз Ада яшамиш жадай вахтни чка тайинарна. ²⁷ Аллагъди инсанривай Вичихъ къекъвез жадайвал, Вичин патав къвез жадайвал ва Вич жагъуриз жадайвал вири авуна. Ам чи гъар садан мукъув гва эхир. ²⁸ Гъам себеб яз чун Адахъ галаз сих яз яшамиш жезва, гъерекатдани ава, дуьньядални ала. Куь са бязи шаиррини гъа икІ лагъанай:

«Чун Гъадан несил я».

²⁹ Чи Аллагъ къизилдикайни гимишдикай ва я къванцикай инсанрин фикиррини амалри арадал гъанвай суьрет туш. ³⁰ Къадим вахтара са куьникайни хабар авачиз тапан гъуцариз икрамзавай инсанар Аллагъди жазаламишдачир, гила, лагъайтІа, Ада вири инсанриз Вичин рекъел ша лугъузва. ³¹ Аллагъди дуьньядин адалатлу дуван ийидай югъ тайинарнава. А дуван нин гъилералди ийидатІа, гъа Касни къалурнава. А касдал къейидалай къулухъ чан хкуналди, Аллагъди вири инсанриз Вичи тайинарнавайди Гъам тирди субутна.

³² Иналлайбуруз къейидалай къулухъ чан хтана лугъудай гафарин ван атайла, абурукай са бязибуру ягъанатдин хъверна, са бязибуру лагъана:

– Чаз мад сеферда ви и ихтилатдиз яб хгуз кІанзава.

³³ КІватІ хъанвайбур гъанал туна Павел хъфена.

³⁴ Амма са бязибур Павелан гафарихъ инанмиш хъана. Абур адан патав атана. Абурун арада Ареопагдин къул-лугъчи Дионисий, Дамар лугъудай са дишегъли ва масабур авай.

Павел Коринфда

18 ¹Гъадалай къулухъ Афина туна, Павел Коринфдиз фена. ²Ана адал Пунтдай тир Акила лугъудай са чувуд ва адан паб Прискилла гьалтна. Абур Коринфдиз Италиядай и мукъвара атанвайбур тир, вучиз лагъайтІа Клавдий пачагъди вири чувудриз Римдай экъечІна хъфин буйругънавай. Павел абурал къил чІугваз фена. ³Павелни Акила са пешедин инсанар тир – абуру алачухар цвадай, гъакІ хъайила Павел абурухъ галаз кІвалахиз амукъна. ⁴Гъар кишдин юкъуз ада чувудрин мискІинда Иса Месигъ я лугъуз чувударни грекар вичин чІалал гъиз алахъзавай.

⁵Македониядай Силани Тимофей хтайла, Павела вири вичин вахт чирвилериз серфна. Ада чувудриз Иса гъакъикъи Месигъ я лугъуз абур инанмишарзавай. ⁶Чувудри и карда адаз манийвал ийиз, адан хатурдихъ хукІуриз хъайила, ада вичин пекерал ацукънавай руг юзурна абуруз лагъана:

– Аллагъди куън телеф авуртІа, тахсир куъди жеда! За жувавай жедайди авуна, гила за фена мажусийриз чирвилер гуда.

⁷Чувудрин мискІиндай экъечІна ам Аллагъ рикІел алай Юст Тит лугъудай касдин кІвализ фена. Адан кІвал мискІиндин патав гвай.

⁸Чувудрин мискІиндин гъаким Крисп ва адан вири хзан Худадахъ инанмиш хъана. Павелаз яб гайи гзаф къадар коринфвиярни инанмиш хъунин лишан яз циз гъахъна.

⁹⁻¹⁰Са йифиз Павелаз ахварай Худади лагъана:

– КичІе жемир, вахъ Зун гала. И шегъерда зи инсанар гзаф ава, вак хкІадай са касни жедач. Гъавиляй рахух, кисмир.

¹¹ Аллагьдин гафуникай чирвилер гуз, Павела ана йисни зур акьудна.

¹² Галлион Ахаяда гьаким тир ч'авуз чувудар вири сад хьана Павелал гьавалат хьана. Ам кьуна абуру дувандиз гьана. ¹³ Абур адак тахсирар кутаз эгеч'ина:

– И кас чи Къанундив кьан тийизвайвал Аллагьдиз ибадат ая лугьуз инсанар вичин рекьиз гьиз алахънава.

¹⁴ Павела сивяй гаф акьуддалди, Галлиона элкьвена чувудриз лагьана:

– Чувудар, эгер куьне и касди ч'ехи са ч'уру кар авуна лагьана адак тахсир кутазвайт'а, за квез яб гудай. ¹⁵ Амма гьуьжет гафарикай, т'варарикай ва куь Къанундикай физват'а, абурай кьил куьне акьуда. Заз и крара гьаким жез к'анзавач.

¹⁶ Галлиона абур дуванханадай акьуд лагьана буйругь гана. ¹⁷ Инал абуру чувудрин миск'индин гьаким Сасфен кьуна, дуванханадин вилик ам гатаз эгеч'ина, амма Галлиона и кардиз гьич ябни ганач.

Павел Антиохдиз хтун

¹⁸ Са кьадар вахтунда Павел Коринфда амукьна. Ахпа, стхайриз сагърай лагьана, ам гимида аваз Сириядиз фена. Адахъ галаз Прискилла ва Акила рекье гьатна. Кинхрейдаяй экъеч'идалди Аллагьдин вилик кьин кьунин лишан яз ада уьлгуьчдалди вичин кьил туна. ¹⁹ Абур Эфесдиз акьатна. Прискилла ва Акила гьана амаз, Павела фена чувудрин миск'инда чувудрихъ галаз суьгьбетар ийиз хьана. ²⁰ Абуру адаз чпихъ галаз са кьадар вахтунда амукьун теклифна, амма ам рази хьанач. ²¹ Хь'фидайла ада лагьана:

– Аллагьди рехъ гайит'а, куь патав зун мад хкведа.

Павел гимида аваз Эфесдай хь'фена. ²² Кесарияда гимидай эвич'ина, ам чкадин инанмишбурун патав фена, абуруз салам-дуьа авуна. Анай ам Антиохдиз рекье гьатна. ²³ Са кьадар вахт Антиохда акьудна, шегьердай шегьердиз физ, Галатияни Фригия тирвал кьекъвез, Павела инанмишбурун руьгь амайдалайни мягькемарзавай.

ПАВЕЛАН ПУДЛАГБАЙ СΙΑГЪАТ

Аполлос Эфес шегьерда

²⁴ Гьа чIавуз Эфесдиз Аполлос лугьудай са чувуд атана. Вич Александриядай тир Аполлос кIелнавай инсан тир. Пак Калам адаз хъсандиз чидай. ²⁵ Худадин рекьикайни адаз са ни ятIани хъсандиз чирвилер ганвай. Адаз чизвайди анжах Ягьяди циз гьахь лугьузвайди тиртIани, ада лап рикIивай ва галай-галайвал инсанриз Месигьдикай чирвилер гузвай. ²⁶ Садра ам гьа идакай чувудрин мискIинда викIегьвилелди рахадайла, Прискилладизни Акиладиз адан ван хъана. Абуру ам чпин кIвализ тухвана гьакьикъатда Аллагьдин рехь вуч затI ятIа гьавурда туна. ²⁷ Аполлосаз Ахайядиз физ кIан хъайила, Исадихь инанмиш стхайри адаз хъсан рехь хъурай лагъана. Абуру Ахайяда авай инанмишбуруз Аполлос къабулун паталай чарни кхъенай. Аниз атана агакьайла, адаз Аллагьдин мергьемерт себеб яз инанмиш хъайибур акуна ва ада абуруз зурба куьмекар гана. ²⁸ Аполлоса халкъ авай чкайра чувудрихь галаз ийизвай гьуьжетра, Пак Каламдал бинеламиш хъана, Иса Месигь тирди субутдай. А гьуьжетра Аполлос гьамиша гьалиб жедай.

Павел Эфесда

19 ¹ Аполлос Коринфда авай чIавуз Павел вини уьлквейриз сиягьатдиз акъатнай. Ам Эфесдиз атана. Ана адал са шумуд инанмишди гьалтна.

² – Куьн Исадихь инанмиш хъайила, квек Пак Руьгь акатнайни? – лагъана ада абурувай хабар къуна.

– Чаз Пак Руьгь вуч затI ятIа гьич ванни хъайиди туш, – лагъана абуру адаз жаваб гана.

³ Инал Павела абурувай хабар къуна:

– Це гьахьдайла бес куьн квехь инанмиш тир?

– Чун Ягьяди лагъай гафарихь инанмиш яз це гьахьнай, – лагъана жаваб гана абуру.

⁴Павела лагъана:

– Ягъяди инсанриз Аллагъдиз килиг хъувунин лишан яз це гъахъ ва гъакI вичелай гуьгъуьниз къведай Исадихъни инанмиш хъухъ лугъузвай.

⁵И гафар ван хъайи абур Худа Исадихъ инанмиш хъунин лишан яз гъасятда це гъахъна. ⁶Павела абурулай гъил алтадна, абурукни Пак Руьгъ акатна. Гъа инал абур, жуьреба-жуьре чIаларал Аллагъдин мецелай рахаз хъана. ⁷Абур цIикъвед кас къван авай.

⁸Павела пуд вацра чувудрин мискIинра чирвилер гана. Ада чувудрихъ галаз авур гъужетра Аллагъдин пачагъвал вуч затI ятIа вири чIалахъ жедайвал ачухарна. ⁹Адаз яб гузвайбурукай са бязибур терс тир. Адан гафарин чIалахъ тежез, абуру Аллагъдин рекъиз себ гузвай. Павел абурун патавай хъфена ва вичихъ галаз вичин тилмизарни хутахна. Ада гъар юкъуз Тиранан мектебда чирвилер гузвай. ¹⁰Гъа икI давам хъайи къве йисан къене Асияда яшамиш жезвай вири чувудризни грекриз Худадин гафуникай хабар хъана.

¹¹Аллагъди тежер хътин аламатар Павелан гъилералди къилиз акъудзавай. ¹²Азарлубурун патав гъатта Павела ишлемишай ягълухарни хуруганар гъидай, абурукай себеб жез азарлубур дири хъжедай, чIуру жинерар хкатдай. ¹³А чкайра инсанрикай жинерар хкудзавай са бязи чувудар мадни авай, абуруни, жинерар хкуддайла, Месигъ Исадин тIвар къун къетIна. Абуру жинерриз лугъуз хъана:

– Вичикай Павела ихтилатай Исадин тIварцIелай за ваз и касдикай хкечI лагъана буйругъзава.

¹⁴ЧIехи кешиш Скевадин ирид хва гъа и кардал машгъул тир. ¹⁵Садра абуруз са никай ятIани чIуру жин хкудиз кIан хъайила, ада абуруз лагъана:

– Иса заз чида, Павелакайни заз хабар ава, бес къун ву-
жар я?

¹⁶ЧIуру жин квай инсан абурал гъавалат хъана, ада абур кIаник кутуна. Ада абуруз ахътин гатунар къуна хъи, иви кIвахъна физ, жинерар хкудзавайбур пекерни алачиз а

кІваляй катна хъфена. ¹⁷Эфесда яшамиш жезвай чувудриз-ни грекриз и кардикай хабар хъайила, абурук кичІ акатна. Гъанлай Худа Исадин тІвар абуру зурба гъурметдалди къаз хъана.

¹⁸Инанмиш хъайи гзафбуру, къвез, чпи авур чІуру крар вирибурун вилик хиве къаз хъана. ¹⁹Виликдай суьгъурчивилер авур гзафбуруни чпин суьгъурдин ктабар гваз къвез, абур виридан вилик цІуз гадарнай. ЦІуз вегъей къван ктабрин къимет гъисабайла, ам яхцІурни цІуд агъзур драгмадив къван агакънай. ²⁰Гъа икІ халкъарин арада гегъеншдиз чкІиз, Аллагъдин гафуни къуват къачузвай.

Эфесда къал

²¹Хъайи вири крарилай къулухъ Павела Македониядай-ни Ахайядай яна Ярусалимдиз фидай меслятна.

– Ярусалимда хъайидалай къулухъ зун Римдизни акъатун лазим я, – лагъана ада.

²²Македониядиз ада къве куьмекчи, Тимофейни Эраст ракъурна, вични са тІимил вахтунда Асияда амукъна.

²³И чІавуз Аллагъдин рекъин паталай лап чІехи къалар акъатна. ²⁴Заргар Димитрийди гимишдикай Артемидадин* ибадатханадин гъвечІи кІалубар расиз маса гузвай. И кІва-лахди адазни чкадин устІарриз чІехи хийирар гъизвай. ²⁵Садра ада вичин шакІуртІар ва маса устІарар кІватІна абуруз лагъана:

– И карди чаз хъсан хийир гузвайди квез чизва. ²⁶И Павел лугъудай касди Эфесда ва вири Асияда инсандин гъилеривай гъуцар ийиз жедай туш лугъуз, гзаф инсанар чІалахъарна вичин патаз гъанва. ²⁷Исятда неинки чи пеше къиметдай аватунин, гъакІни чІехи гъуц Артемидадин ибадатхана чкІунин хаталувал арадал атанва. ГъакІ хъайила, вичиз вири Асияди ва вири дуьньяди икрамзавай вилик-къилик квай дишегъли-гъуц Артемида кІвачерик аватун мумкин я.

* 19:24 *Артемида* – къадим Грецияда гъурч авунин гъуц тир.

²⁸ И гафарин ван хъайила, устIаррик хъел акатна, абуру гъарайиз хъана:

– Яшамишрай Эфесдин Артемида!

²⁹ Са герендилай вири шегъердик юзун акатна. Инсанри Павелан юлдашар тир македонияви Гайни Аристарх къуна. Вири шегъердин мярекетар кыле физвай чкадиз фена. ³⁰ Павелаз халкъдин вилик экъечIна рахаз кIан хъана, амма адан терефдарри ам ахъайнач. ³¹ Асиядин са бязи гьукумдарри, чеб Павелан дустар хъуниз килигна, иниз къвемир лагъана адан патав инсанар ракъурна.

³² КIватI хъанвайбур вири какахънавай. Садбуру са гафар гъарайзавай, муькуьбуру маса. Чехи паюниз чеб аниз вучиз атанвайбур ятIа чизвачир. ³³ Чувудри чпин патай рахун патал Искендер вилик акъудна ва адаз вуч лугъудатIа чирна. Искендера гаф къачуз гьилелди ишара авуна. ³⁴ Амма ам чувуд тирди чир хъайила, вирибуру сад хъиз гъарайиз хъана:

– Яшамишрай Эфесдин Артемида!

Абуру къве сятда къван гъараяр авуна. ³⁵ Ахпа халкъдин вилик шегъердин чIехибурукай сад экъечIна. Ада абур секинарна, лагъана:

– Эфесвиар! Вилик-кылик квай гъуц Артемидадин ибадатхана Эфес шегъерда авайдакай вири дуьньядиз хабар авачни? Цавай аватай адан къамат алай къван Эфесда авайди тийижирди авани? ³⁶ Эгер и кар инкариз жедай кас авачтIа, куьн секин хъун лазим я, фагъум тавуна са карни авуна кIандач. ³⁷ Куьне иниз къуна гъайи инсанрикай садани ибадатхана атIанач ва куь Артемидадиз экъуьгънач. ³⁸ Эгер Димитрийдини адан юлдашри са нелай ятIани арзайизватIа, чахъ дуван ва гъакимар ава. Куь арзайрай гъабуру кыл акъудда. ³⁹ Эгер квез гъабурни тIимил яз аквазватIа, халкъдин межлис къанун тирвал кIватIиз жеда. ⁴⁰ Къал къарагъарна лагъана къе хъайи крарай чак тахсирар кутаз хъайитIа, чаз чун гъахъар хъийидай делилар жагъидач, вучиз лагъайтIа, вири къал-къул бине авачирди я.

⁴¹ Гъа и гафар лагъана, ада халкъ ахъайна.

Павел Македониядизни Грециядиз фин

20 ¹Кьалар кутьягь хьайила, Павела, Исадихь инанмиш-
бур кIватIна, абурук руьгь кутуна. Абуруз сагьрай ла-
гьана, ам Македониядиз рекье гьатна. ²Фидай рехьди ада
инанмишбуруз руьгь кутадай гафар лугьуз, абурун инан-
мишвал мягкемарзавай. Грециядиз атайла, ³ада ана пуд
варз акьудна. Сириядиз фидай арада чувудриз адаз акси яз
чIуру кьаст ийиз кIан хьана. Ада Македониядай яна элкь-
вена хтун кьетIна. ⁴Хьфидайла адахь берийви Пирран хва
Супатр, Фесалоникдай тир Аристархни Секунд, Дербатай
тир Гай ва Тимофей, Асиядай тир Трофимни Тихик галай.
⁵Абуру, чалай вилик фена, чун Троадада вилив хуьзвай.
⁶Чун TIили фарин суварилай кьулухь Филиппийдай гимида
аваз фена ва вад йикъалай Троадада абурук акахьна. Ана
чун ирид юкьуз амукьна.

Эвтихал чан хкун

⁷Гьафтедин сад лагьай юкьуз-гьяддиз*, чун вири фу нез
кIватI хьана. Павела кIватI хьанвайбурухь галаз ихтилатза-
вай. Ам пакад юкьуз хьфин лазим тир. Иниз килигна, их-
тилатар кьуланфералди давам хьана. ⁸Чун кIватI хьанвай
тавдин кIвале гзаф чирагьар кузвай. ⁹ДакIарда Эвтих лу-
гьудай жегьил гада ацукьнавай. Павел рахазвайла, гада ах-
варин хиялда гьатзавай. Ахпа, михьиз ахварал фейила, ам
пуд лагьай гьавадай аватна. Фена хкажайла, ам кьенваз
жагьана. ¹⁰Павел кIаник эвичIна, жегьил гададин винел
ярх хьана, ам кьужахламишна.

– Архайин хьухь, – лагьана, ам кьарагьна. – Адал чан
алама!

¹¹Павел мад кIвализ хкаж хьхьана. Ада атIуз фу тIуьна.
Экв жедалди ада суьгьбетар авуна, пакамахь ам анай хьфе-
на. ¹²Жегьил гадани саламат яз кIвализ хкана. И карди ви-
ридаз хвеша авуна.

* 20:7 Чувудри гьафтедин сад лагьай югь гьяд югь яз гьисабзавай.

Троададай Милитдиз

¹³ Гимида аваз чун Ассдиз фена. Ана Павелни чак ака-хьун лазим тир. Чун ина вичел вил алаз акъвазунин патажай ада вичи лагъанай, амма адаз вичиз къурамаддин рекъай физ кІан хъана. ¹⁴ Ассда ам чи вилик экъечІна, чи гимидиз акъахна, чун вири Митилендиз фена. ¹⁵ Анай пакагъан юкъуз чун Хиосдилай алатна фена. Са югъ арадай фейила, чун Самосдиз, мадни са йикъалай Милитдиз агакхна. ¹⁶ Асияда геж тахьун патал Павела Эфесда акъваз тавуна фин меслятна. Адаз, агакхиз хъайитІа, Ярусалимдиз Песахдин яхцІурни цІуд лагъай йикъан суварик физ кІанзавай, гъавиляй адак тади квай.

Эфесдин агъсакъалрихъ галаз суьгъбет

¹⁷ Эфесдин инанмишбурун кхиле авай агъсакъалар кІватІун патал Павела инсанар ракъурна. ¹⁸ Абур атана кІватІ хъайила, ада абуруз лагъана:

– Асиядиз атай сифте йикъарилай эгечІна зун ина, куь арада, гьикІ яшамиш хъанатІа, квез чизва. ¹⁹ Чувудри зи кхилел еке синагъар гъайи чІавуз за муьтІуьгъдаказ, вилел нагъв алаз Аллагъдиз къуллугъна. ²⁰ Квез хийир гудай са карни за квекай чуьнуьхнач, гъам халкъ алай чкайрани, гъам куь кІвалерани за квез чирвилер гана.

²¹ За чувудризни грекриз абур Аллагъдиз килигун ва чи Худа Исади хъ инанмиш хьун лазим тирди малумарнай. ²² Ингъе, исятда зун Пак Руьгъдин гуьгъуьнаваз Ярусалимдиз физва, заз ана вуч жедатІани чизвач. ²³ Заз анжах чизва хьи, гъар са шегъерда Пак Руьгъди зи кхилел къведай азаб-азиятрикай ва зун дустагъда гъатдайдакай заз виликамаз хабарзава. ²⁴ Амма заз жуван уьмуьр са квяйни аквазвач. Заз кІанзавайди Худа Месигъ Исади зал Аллагъдин мергъе мет тир Шад Хабардикай шагъидвал ая лагъана тапшурмишнавай кар кхилиз акъудун я.

²⁵ Куь арада за Аллагъдин пачагъвиликай малумарнай. Гила заз чизва хьи, квекай садазни мад зун ахквадач. ²⁶ ГьакІ

хъайила за квез лугъзува: эгер Аллагъди са вуж ятІани телеф авуртІа, тахсир зиди жедач. ²⁷ За квез, са затІни чуьнуьх тийиз, гъамиша Аллагъдин къастуникай лагъанай. ²⁸ Пак Руьгъди Вичи квекай инанмишбурун суьруьдин чубанар авуна. Жувал ва Аллагъди Вичин ивидалди къазанмишай инанмишбурал вил алаз хъухъ, абурув чІуру крар ийиз тамир.

²⁹ Зун инай хъфейла, куь патав пехъи жанавурур къведа, абуру суьруьдиз инсаф ийидач. И кардикай заз чизва. ³⁰ Гъатта куь арадаини ягъалмишардай насигъатар гудайбур акъатда, абуруз инанмишбур чпин рекъел гъиз кІан жеда. ³¹ ГъакІ хъайила мукъаят хъухъ! За вилерал нагъв алаз датІана пуд йисан къене квез гъар садаз акъулар гайиди рикІел хухъ!

³² Исятда за куьн Аллагъдал ва Адан регъимлу гафунал аманатзава. И гафунихъ куьн мягъкемардай къуват ава, и гафунивай квекай Аллагъдиз вафалу пак инсанар ийиз жеда. ³³ Заз гъич садавайни я гимиш, я къизил, я пекер къачуз кІан хъайиди туш. ³⁴ Зи ва зи юлдашрин фу за жуван гъилералди къазанмишзавайди квез чизва. ³⁵ Худа Исадин «Гузвай кас къачузвайдалай бахтлу я» лугъудай гафар гъамиша рикІел хвена, за вири краара ажузбуруз куьмек гана. Гъа икІ, жуван къуватар гъайиф татана зегъмет чІугуналди за квез куьнени гъа икІ авуна кІандайди къалурна.

³⁶ И гафар лагъана Павела, виридахъ галаз санал метІер чилиз яна, дуьа авуна. ³⁷ Вирида, шехъиз ва ам къужахламишиз, адаз теменар гузвай. ³⁸ Абуруз иллаки адан чун чаз ахквадач лагъай гафари хажалат авунвай. Павел абуру ги-мидал къван рекъе туна.

Ярусалимдиз сиягъат

21 ¹ Абурухъ галаз чара хъхъана, чун гъуьлуьз экъечІна ва дуьз Косдал фена. Пакагъан юкъуз чун Родосдиз агакъна. Гъанайни Патарадиз фена. ² Ана Финикиядиз физвай гими жагъурна, гъада аваз рехъ давамарна. ³ Кипр аквадайвал къибле патай яна Сириядиз фена. Тир шегъерда

чи гими гьуьлуьн кьерехдив акъвазарна адай парар авудна. ⁴Ина чна Исадихь инанмишбур жагъурна, абурухъ галаз ирид югъ акъудна. Са бязибуру Павелаз Ярусалимдиз фимир лугъуз минетна. ИкI абуруз Пак Ругъди лагъанвайди тир. ⁵Вахт атана агакъайла, чун чи рекъиз физ гъазур хъана. Вири инанмишбур, абурун папарни аялар чун рекъе тваз шегъердай гьуьлуьн кьерехдал къван экъечIна. Ана чна метIер чилиз яна дубаяр авуна. ⁶Чун, сада сада сагърай лагъана, гимидиз акъахна. Абурни чпин кIвалериз хъфена.

⁷Тир шегъердай чун Птолемаиддиз атана. Гъана чи стхайрал кьил чIугуна абурухъ галаз са югъ акъудна. ⁸Гугъуьнин юкъуз анай Кесариядиз рекъе гъатна. Ина Шад Хабар чукIурзавай Филипан кIвале акъвазна. Ам Ярусалимдин инанмишбурун кIватIалди тайинарнавай ирид къуллугъчидикай сад тир. ⁹Адахъ гьуьлуьз тегъенвай къуд руш авай, абурувай Аллагъдин мецелай рахаз жадай.

¹⁰Чун ина аваз са шумуд югъ алатайла, иниз Ягъудиядай пайгъамбар Агаб акъатна. ¹¹Ам чи патав атана, ада Павелан чIул къачуна вичин гъилер, кIвачер кутIунна ва лагъана:

– Пак Ругъди лугъузва хьи, Ярусалимда и чIулунин сагъиб чувудри гъа икI кутIунна мажусийрин гъиле твада.

¹²И гафар чаз ван хъайила, чна ва амай вирибуру Павелаз Ярусалимдиз фимир лугъуз минет ийиз хъана. ¹³Амма Павела лагъана:

– Шелар ийиз куьне зи рикI вучиз падзава? Зун неинки дустагъда ацукъиз, гъакI Худа Исадин хатурдай Ярусалимда чанни гуз гъазур я.

¹⁴Ам чIалал гъиз тахъайла, чун яваш хъана. Чна лагъана:

– Къуй Аллагъдиз кIандайвал хъурай.

¹⁵Са шумуд йикъалай чун рекъе гъатиз гъазур хъана ва Ярусалимдиз фена. ¹⁶Чахъ галаз Кесариядай са бязи инанмишбурни атана. Абуру чун Мнасонан кIвализ гъана, чун гъана амукъна. Кипрдай тир Мнасон лап фад Исадихь инанмиш хъанвайди тир.

Якъубан меслят

¹⁷Ярусалимда стхайри чун хушвилелди къабулна. ¹⁸Пакагъан юкъуз Павел чахъ галаз Якъубан патав атана. Ана инанмишбурун ч'ехибур вири к'ват' хъанвай. ¹⁹Салам гайи-далай къулухъ, Павела Аллагъди Вичин куьмекдалди мажусийрин арада авур крарикай галай-галайвал суьгъбетна. ²⁰Адаз дикъетдалди яб гайибуру Аллагъдиз шукурар авуна. Ахпа абуру Павелаз лагъана:

– Гила ваз, стха, инанмиш хъанвай чувудар гыкъван ават'а чидани? Абуру вирида гъакъсагъвилелди Къанундал амалзава. ²¹Вуна, мажусийрин арада яшамиш жезвай вири чувудриз Мусадин Къанундикай къерех хъухъ, аялар мад суьннет хъийимир ва чи адетар къуна ацукъмир лугъузвай ванер абуруз атанва. ²²Абуруз, гъелбетда, вун атанвайдакай хабар жеда. Чна вуч авун лазим я?

²³Гъак' хъайила чна гудай меслятдиз яб це. Чи арада Аллагъдин вилик кьин кър къуд кас ава. ²⁴Гъабурни галаз фена адет тирвал михъвилер ая, абуру гана к'андай пулни вуна це, гъа и ч'авуз абурувай Аллагъдин вилик кьин къунин лишан яз кьилерни тваз жеда. Гъа ик' авурт'а, вун Къанундихъ къадайвал яшамиш жезвайди виридаз аквада. Вакай чук'урнавай хабарар тапанбур тирди виридаз малум жеда. ²⁵Инанмиш хъанвай мажусийриз, лагъайт'а, чна абуру кьилиз акъудна к'анзавай ихътин къайдаяр авай чар кхъенай: бутриз кърбанднавай т'уьн, гиликъай гъайвандин як, иви кумай як немир, зинавиликай яргъаз хъухъ.

²⁶Пакад юкъуз а ксарихъ галаз фена, Павела михъвилер авуна. Ахпа ада, Аллагъдин К'вализ гъахъна, чпин михъвилерин вахт куьтягъ жедай югъ кешишриз малумарна. И юкъуз Павелани адахъ галай къуд касди кърбандар авун лазим тир.

Павел дустагъун

²⁷⁻²⁸Михъвилер авуна ирид югъ алатайла, Павел Аллагъдин К'вале аваз акур Асиядай тир са шумуд чувуд гъарайиз эгеч'ина:

– Израилвияр! Чи куьмекдиз ша! Виринра чи халкъдиз, чи къануриз ва Пак Аллагъдин КІвализ акси гафар лугъузвай кас гъа им я. Ада иниз грекарни кваз гъанва, гъадалди ада чи Аллагъдин КІвал мурдар авунва.

Гъа икІ футфа кутуна абуру халкъдив Павел къаз туна.

²⁹ Виликрай садра абуруз Павелахъ галаз шегъерда Эфесдай тир грек Трофим ақунай, гъакІ хъайила абуру ам Павела вичихъ галаз Аллагъдин КІвализ гъанва лагъана фикирнай. ³⁰ Вири шегъерда гъулгъула гъатна. Къуд патухъай къвез инсанар кІватІ жезвай. Павел къуна, Аллагъдин КІвалаяй галчІурна ақудна. Гъанин варарни гъасятда Клевна. ³¹ Абур ам рекъиз алахънавай, амма вири Ярусалимда гъулгъула гъатнавайдакай шегъерда авай Римдин къушундин къилевайдаз хабар гана. ³² Ам, тадиз са шумуд офицерни аскер галаз халкъдин арадиз гъахъна. Абур ақурла, къал къачунвайбуру Павелаз къазвай гатунар ақъвазарна. ³³ Къушундин къилевайда Павел къуна адаз къандавар ягъун буйругъна. Офицерди халкъдивай гатазвай кас вуж я, ада вуч авуна лагъана хабар къуна. ³⁴ Халкъдин арадай садбуру са гафар, муькуьбуру маса гафар гъарайзавай, гъулгъуладин гъилияй адаз са тайин жаваб жагъанач. ГъакІ хъайила, ада Павел къеледиз тухун эмирна. ³⁵ Абур къеледин гуарив агакъайла, халкъ акІ къизмиш хъана хъи, аскерар Павел гъилерал алаз тухуниз мажбур хъана.

³⁶ Халкъди:

– Ам яна йикъ! – лугъуз гъарайзавай.

Гуарал рахунар

³⁷ Аскерри Павел къеледин къенез тухузвайла, ада къушундин къилевайдахъ элкъвена лагъана:

– Жечни квевай са кардикай тІалабайта?

– Яъ, вун грек чІалал рахазвани?! – жаваб яз хабар къуна къушундин къилевайда. ³⁸ Вун и мукъвара къалар ақудна, къумлухдиз къуд агъзур къачагъ галаз катай египетви яни?

³⁹ Павела жаваб гана:

– Зун чувуд я, Киликияда авай Тарс лугьудай тIвар-ван авай шегьердин эгъли я. За тавакъу ийида, заз халкъдихъ элкъвена рахадай ихтияр це.

⁴⁰ Къушундин къилевайда ихтияр гайила, Павела гуларал акъвазна халкъдиз гъилелди ишара авуна. Халкъ кисайла, ам чувуд чIалал рахаз эгечIна.

Ярусалимдин чувудрин вилик

22¹– Бубаяр, стхаяр, куъне заз жув хуън паталай къве гаф лугьудай ихтияр це.

² Ам чувуд чIалал рахаз акурла, абур вири михъиз кис хъана.

³– Зун чувуд я, зи сихил Киликияда авай Тарсдай я. И шегьерда заз тербия гана. Чи бубайрин къанундин дибар Гамалила заз лап хъсандиз чирна. Инал акъвазнавай куън хъиз, зунни Аллагъдин гафар рикIивай къилиз акъудиз алахъна. ⁴ Зун Исадин рекъел атайбур хурук кутаз ва абур рекъидай рекъер жагъуриз хъана. За итимарни папар къаз, дустагъриз вегъедай. ⁵ Лап чIехи кешишдивайни амай кешишривай а крарин шагъидвал ийиз жеда. За абурувай Дамаскдиз фин патал стхайриз кхъенвай чарни къачунай. Аниз фейила, заз вири инанмишбур къаз ва Ярусалимдиз хкана абуруз жаза гуз кIанзавай.

⁶ Физвай рекъе, нисинриз хъиз Дамаскдиз агакъзавайла, садлагъана цаварай атай къати экуъни зун ишигълаванна. ⁷ Ахпа зун чилел ярх хъана, гъа и арада захъ элкъвена рахазвай ван акъатна:

– Я Саул! Я Саул! Вуна Зун вучиз хурук кутунва?

⁸ За хабар къуна:

– Вун вуж я, я Худа?

Ада заз жаваб гана:

– Зун вуна хурук кутунвай Назаретдай тир Иса я.

⁹ Захъ галай юлдашриз экв ачунай, амма заз атай ван абуруз атанач. ¹⁰ За хабар къуна:

– Я Худа, за вуч авун лазим я?

Худади заз жаваб гана:

– Къарагъна Дамаскдиз алад, Аллагъди кхьенвай вуна авуна кАндай крарикай ваз ана лугъуда.

¹¹Аллагъдин баркалладин экуъни зун буъркьюъ авуниз килигна, юлдаши гил къуна, зун Дамаскдиз гъана. ¹²Ана Анания лугъудай са кас зи патав атана. Ам Аллагъ рикІел алай, Мусадин Къанундал амалзавай инсан тир, чувудрин арада адаз зурба гъурмет авай. ¹³Зи патав атана, зи вилик акъвазна, ада заз лагъана:

– Саул стха, ви вилериз экв хтанва!

Зи вилер гъасятда ахъа хъхъана, заз ам акуна. ¹⁴⁻¹⁵Ада лагъана:

– Чи бубайрин Худади вун хкъягъна ви гъакъиндай Вичин къаст ваз къалурна. Ваз Аллагъдин Пак Бенде акуна, ваз Адан гафар ван хъана, гила акурдакайни ван хъайидакай вавай шагъидди хъиз ихтилат ийиз жеда. ¹⁶Вучиз вуна ге- жарзава? Къарагъ, це гъахъ, жувак квай гунагърилай яд ала- дарна, Адан тІвар яхъ.

¹⁷Ахпа зун элкъвена Ярусалимдиз хтана. Аллагъдин КІва- ле дубаяр ийидайла, заз зун ахварал алай хъиз хъана. ¹⁸Заз захъ галаз рахазвай Худа акуна. Ада заз лагъана:

– Тадиз Ярусалимдай ахлад, ина авайбуру Завай чир хъа- йи крарикай ви шагъидвал къабулдач.

¹⁹За жаваб гана:

– Я Худа, чувудрин мискІиндай мискІиндиз физ, вахъ инанмиш вири ксар къаз, абур дустагъда кутаз хъайи кас зун тирди и инсанриз хабар ава. ²⁰Ви шагъид хъайи Сте- фан къванцин хура турлани зун гъанал алай, за къван га- йибурун пад къунай. За ам къейибурун пекер хуъзвай.

²¹Инал Худади заз лагъана:

– Алад, За вун яргъал уълквейриз мажусийрин патав ра- къурзава.

Къушундин къилевайдан патав

²²И гафарал къведалди халкъди Павелаз яб гузвай, амма и гафар лугъунни кумаз, абур гъарайиз эгечІна:

– Ам дуньядилай терг ая, адал чан туна виже къведач!

²³ Абуру гъарайиз, чпин пекер гадариз, руг хчализ цавуз ахъайдайла, ²⁴ къушундин кылевайда Павел къеледиз твах лагъана эмирна. Вучиз халкъди адаз икъван гъарайзаватІа чириз кІанз ада ам гатана силис къун буйругъна. ²⁵ Гатун патал Павел кутІунзавайла, патав акъвазнавай офицердиз ада лагъана:

– Римдин къанунди гъахъ-дуван тавунвай Римдин ватанэгъли гатадай ихтияр гузвани?

²⁶ И гафар ван хъайила, ада фена къушундин кылевайдаз лагъана:

– Куъне вуч ийизва? А инсан Римдин ватанэгъли я.

²⁷ Павелан патав фена, къушундин кылевайда адавай хабар къуна:

– Лагъ кван заз, вун рикІивайни Римдин ватанэгъли яни?

– Эхъ, – лагъана жаваб гана Павела.

²⁸ Къушундин кылевайда лагъана:

– Римдин ватанэгъли хъун патал за гзаф пул гайиди тир.

– Зун Римдин ватанэгъли яз хайиди я, – лагъана жаваб гана Павела.

²⁹ Адавай силис къаз кІанзавайбур къулухъ хъана. Вичи Римдин ватанэгъли зунжурра турди къатІайла, къушундин кылевайдакни къалабулук акатна.

³⁰ Пакад юкъуз къушундин кылевайда Павел азадна. Чувудри адан хиве вуч тахсир твазватІа, авайвал чирун патал ада вири кешишар ва Агъсакъалрин КІватІал кІватІна. Ахпа ада Павел гъана, ам гъабурун вилик акъвазарна.

Агъсакъалрин КІватІалдин вилик

23 ¹ КІватІ хъанвайбуруз вил яна, Павела лагъана:
– Стхаяр, къенин йикъал къведалди за жуван уьмуьрда Аллагъдин вилик зи везифаяр ачух рикІелди къилиз акъудзавай, зи виждан михъи я.

² Инал Павелан патав акъвазнавай лап чІехи кешиш Ананияди адан сив кутуна ягъ лагъана. ³ Павела адаз жаваб гана:

– Аллагьди вунни ягда, лацу чепедай асуннавай цал!
Вун инал гяхъ-дуван авун патал ацукьнавайди я, амма ву-
на зун ягь лугьналди Къанун чІурзава.

⁴Павелан патав ацукьнавайбуру адаз лагъана:

– Аллагьдин лап чІехи кешешдин хатурдик вуна вуч ла-
гъана хукІурзава?

⁵Павела жаваб гана:

– Стхаяр, заз ам лап чІехи кешеш тирди чизвачир. Пак
Каламдани кхъенва эхир: «Ви халкъдин кбиле авайдакай
чІурукІа рахамир».

⁶КІватІ хъанвайбурукай садбур садукъаяр, муькуьбурни
фарисеяр тирди Павелаз чизвай, гъакІ хъайила ада ван
алаз Агъсакъалрин КІватІалдин векилриз лагъана:

– Стхаяр, зун фарисейдин хва фарисей я, зи дуванни
къейибурал чан хтуник умуд ква лугъуз ийизва.

⁷Ада икІ лугъун кумазни, фарисейринни садукъайрин арада
гъужет гъатна. КІватІал къве патал пай хъана, вучиз лагъай-
тІа, ⁸садукъайри мейитрал чан хтунар, малаикар, жинерар
кваз къазвачир. Амма фарисейри абур авай крар я лугъузвай.
⁹ЧІехи гъарай-эвер акъатна. Фарисейрин патай тавратдарри-
кай са бязибур къарагъна хци гъужетар ийиз эгечІна:

– И касди авунвай са пис карни авач. Низ чида къван,
адав Руьгь ва я малаик раханачтІа?

¹⁰Гъужет акъван къати хъана хъи, къушундин кбилевай-
даз абуру Павел кІус-кІус ийиз кичІе хъана. Гъавиляй ада
ам ккІизвайбурун юкъвай акъудна къеледиз хутах лагъана
аскерриз буйругь гана.

¹¹Гуьгъуьнин йифиз Павелан патав акъвазна Худади ла-
гъана:

– ВикІегь хъухь! Ярусалимда вуна Закай шагьидвал
гьикІ авунатІа, Римдани вуна гъакІ шагьидвал ийида.

Павелаз акси чІуру къаст

¹²Пакагъан экуьнахъ са бязи чувудар кІватІ хъана. Павел
яна текъенмаз чпи сиве гъич са затІни твадач лагъана абу-
ру кьин къуна. ¹³Павелаз чІуру къаст ийиз кІанзавайбурун

къадар яхцур касдилайти гзаф авай. ¹⁴Чехи кешишринни агъсакълрин патав фена, абуру лагъана:

– Чна, Павел яна кьин тавунмаз, гьич са затИни я ненни ийидач, я хъванни, – лагъана кЕвелай кьин кьунва. ¹⁵Гъа икI куьне ва вири Агъсакълрин КIватIалди, квез Павелавай галай-галайвал силис кьаз кIанзава лагъана, кьушундин кьилевайдав ам иниз гьиз тур. Чун гъазур хъана акъвазда. Ам аниз агакьунни кумаз, чна ам яна рекьиди.

¹⁶И чIуру къастуникай Павелан вахан хциз хабар хъана. Адани кьеледиз фена Павелаз хабар гана. ¹⁷Павелани офицердиз эверна лагъана:

– И гада кьушундин кьилевайдан патав твах, и касдиз адахъ галаз ийидай ихтилатар ава.

¹⁸Офицерди гада тухвана кьушундин кьилевайдаз лагъана:

– Дустагнавай Павела и гада ви патав твах лагъана заз минетна. Адахъ ваз ийидай ихтилат ава.

¹⁹Кьушундин кьилевайда гададин гьил кьуна са патяхъ тухвана. Адахъ галаз кьилди амукъайла, адавай хабар кьуна:

– Ваз вуч лугъуз кIанзава?

²⁰Гадади лагъана:

– Чувудриз вавай Павел пака Агъсакълрин КIватIалдиз гьун тIалабиз кIанзава. И тIалабун абуру гуя Павелавай галай-галайвал силис кьун патал ийизвайди я. ²¹Амма вун рази жемир, яхцур касди ам чинеба вилив хуьда. Абуру ам текьенмаз чпи я недач, я хъвадач лугъуз кьин кьунва. Вун рази жеда лугъуз, абур гъазур хъана акъвазнава.

²²Кьушундин кьилевайда гада ахъайна ва адаз буйругъна:

– Вуна заз и агъвалатдикай ихтилатайди гьич садазни лугъумир.

Павел Кесариядиз ракъурун

²³Кьушундин кьилевайда вичин офицеррикай кьведаз эверна абуруз буйругъ гана:

– Кьве виш ях аскер, пудкъанни цIуд атлу ва кьве виш кас жидаяр гвай аскерар гъазура. Нянин кIуьдаз чна Павел

Кесариядиз тухуда. ²⁴Павелаз улакь гъзура. Ибур вири Павел гъаким Феликсан патав агакьарун патал герек я.

²⁵Ада ихьтин чар кхьена: «²⁶Лисий Клавдийдин патай жанаби гъаким Феликсаз. Квез за саламар ракьурзава. ²⁷И кас чувудри къунай, абур ам рекьиз гъзур хьанвай. Зун жуван аскерар галаз атана, ам Римдин ватанэгъли хьуниз килигна, за ам къутармишна. ²⁸Абуру адак гьихьтин тахсирар кутазватIа чирун патал за ам Агьсакьалрин КIватIалдиз тухванай. ²⁹Зун гъавурда гьатайвал, абуру адак кутазвай тахсиркарвал чувудрин къанундихь галаз алакьалу я. Заз адакай я рекьидай хьтин ва я дустагьда твадай хьтин тахсир жагьанач. ³⁰И касдиз чIуру къаст авун патал чувудри гаф-чIал сад авунвайди заз малум хьайила, за ам тадиз ви патав ракьурна. Адак тахсир кутазвайбуруз за чпин делилар гьихьтинбур ятIа ваз чир ая лагьанва».

³¹Аскерар, чпиз буйругь гайивал, Павелни къачуна йифиз Антипатридадиз атана. ³²Гуьгьунин юкъуз Кесариядиз атлуяр фин лазим тир, амайбур элкьвена къеледиз хтана. ³³Атлуяр Кесариядиз атана агакьайла, абуру гъакимдив чар ва Павел вич вахкана. ³⁴Гъакимди чар кIелна, Павелавай вич гьи вилаятдай я лагьана хабар къуна. Павел Киликядай тирди чир хьайила, ³⁵ада лагьана:

– Вун тахсирлу ийизвайбур иниз атайтIа, гьа чIавуз за ви кардиз яб гуда.

Гъакимди Павел Кесария шегьерда Гьируда эцигай дараматда къаравулар алаз хуьх лагьана буйругь гана.

Павелак кутазвай тахсир

24 ¹Вад югь алатайла, чIехи кешиш Анания Кесариядиз атана. Адаз Павелак квай тахсир гъакимдиз къалуриз кIанзавай. Адахь са бязи агьсакьалар ва дувандал рахун патал хкягьнавай Тертул лугьудай са кас галай. ²Павел дуванханадиз гьайила, анал Тертул Павелак кутазвай тахсирдикай рахана:

– Жанаби гъаким Феликс! Вун себеб яз чи уьлкведа ислягьвал ава. Вуна, камаллудаказ халкъдин гъакимвал

авуналди адан яшайиш хъсанарзава. ³Уълкведин вири пипера, жанаби Феликс, халкъди ваз рикИн сидкъидай сагърай лугъзва. ⁴Вун инжиклу тавун патал, за куьрелди лугъуда. За вавай яб гун тІалабзава.

⁵Чаз и инсан халкъдик гьулгъула кутазвайди яз чида. Ам вири дуьньяда, вири Ягъудияда къал твазвай назаретвийрин кІватІал тІвар алайбурун къил я. ⁶Ам гьатта чи Аллагъдин КІвал мурдар ийизни алахънай. Гъа чІавуз чна ам къунни авунай. ⁷Анжах къушундин къилевай Лисийди атана чІехи зулумдалди ам чибурун гъиляй къутармишна ва ви къилив ракъурна. ⁸Вуна адавай хабар къурла, чна адак тахсирар кутун дуьз кар тирдахъ вунни инанмиш жеда.

⁹Вири чувудри Тертулан пад къуна Павелак кутазвай тахсирар гъахълубур я лагъана.

Феликсан вилик авур рахунар

¹⁰Гъакимди Павелаз рахадай ихтияр гайила, ада лагъана:

– Вун и уълкведа халкъдин гъаким яз са шумуд йис тирди заз хабар ава, гъакІ хъайила ви вилик жув хуьн патал рахадай мумкинвал хъунал зун шад я. ¹¹Зун ибадат авун патал Ярусалимдиз атана цІикъвед йикъалай гзаф туширди вавай регъатдиз чириз жеда. ¹²Зак тахсирар кутазвайбуруз за Аллагъдин КІвале са нихъ галаз ятІани гъужетар ийиз ва я чувудрин мискІинрани шегъерда халкъдин арада гьулгъула тваз ачунач. ¹³Исятда зак кутазвай тахсирар абурувай са куьналдини субутариз жедач. ¹⁴ЯтІани, за чи бубайрин Аллагъдиз, Адан рекъел алайда хъиз ибадат ийизвайди хиве къазва. Чувудри, лагъайтІа, за къунвай рехъ чІуру чирвал яз гъисабзава. Къанунда лугъузвайдахъ ва пайгъамбарри кхъенвайдахъ зун чІалахъ я. ¹⁵Къейи муьминбуралини гунагъкаррал Аллагъди чан хкунихъ зунни, вири чувудар хъиз, инанмиш я. ¹⁶Гъабур хъиз зунни Аллагъдинни инсанрин вилик гъамиша жуван намус михъи яз хуьн патал алахънава.

¹⁷Зун инра авачиз са шумуд йис алатна. Гила жуван халкъдикай тир кесибриз куьмек гун патал ва Аллагъдин

КІвале кърбандар авун патал Ярусалимдиз хтанва. ¹⁸И ксар атана зал гьалтайла, за вири и кІвалахар кхиле тухванвай ва Къанундиз дигай михъвивилерни авунвай. А чІавуз зи губгубъна халкъ авайди тушир, я кьал акъуддайбурни авачир. ¹⁹Зак тахсирар кутаз кІанзавай са бязи чувудар ава. Абур Асиядай я. Ингъе, исятда абур инал ви вилик квайтІа ва чпи зак кутазвай тахсирар лагъанайтІа хъсан тир! ²⁰Я тахбайтІа, къуй инал алайбуру – Агъсакълрин КІватІалдиз закай вуч тахсир жагъанатІа, гьадакай лугъурай. ²¹Абурувай зак кутаз жедай тахсир – за «Къейибурал чан хтунихъ зун инанмиш хъуниз килигна, абуру кье куь вилик зи дуван ийизва» гафар лугъун я.

²²Феликсаз Худадин рекъел алайбур хъиз ибадат авун вуч затІ ятІа чизвай. Ада ийизвай дуван акъвазарна.

– Ви кардай кърар, кьушундин кхилевай Лисий иниз атайла, чна ахпа акъудда, – лагъана ада.

²³Ада офицердиз, Павел гуьзчивилик кваз хуьн, гъа са вахтунда адаз вич вичин ихтиярда жедай мумкинвални гун буйругъна ва Павелан дустаризни адан къайгъу чІугу лагъана.

²⁴Са шумуд югъ алатайла, Феликс вичин чувуд паб Друзиллани галаз атана. Ада Павел гъун буйругъна. Феликсаз Месигъ Исадихъ инанмиш хъунухъ вуч затІ ятІа чириз кІанзавай. ²⁵Павела муъминвиликай, Аллагъди гайидалай артуханди кІан тахъуникай ва Къияматдин йикъакай лагъайла, Феликсаз кичІе хъана. Ада Павелаз лагъана:

– Кье авур ихтилатар бес я! Ахлад, маса гъилера заз вахт хъайила, за ваз мад эвер хъийида.

²⁶Гъа са чІавуз адан вил Павела вичиз ришвет гунални алай, гъакІ хъайила ада, ам мукъвал-мукъвал вичин патав гъиз таз, адахъ галаз ихтилатар ийидай.

²⁷Къве йис алатна, Феликсан кьуллугъдин чкадални Поркий Фест хъана, амма Феликса чувудриз хвеша авун патал Павел дустагъда хвена.

Павелан тІалабун

25 ¹Гьакимдин везифайрив эгечІай пуд йикъалай, Фест Кесариядай Ярусалимдиз фена. ²Ярусалимда адан патав кешишар ва чувудрин вилик-кылик квай ксар атана, абуру Павелан хиве авай тахсиррикай гьакимдиз лагъана. ³Абуру Павел Ярусалимдиз хкун Феставай тІалабна. Абуруз ам хкидай рекъе къуна яна рекъидай къаст авай. ⁴Феста жаваб гана:

– Павел Кесарияда дустагъвиле жеда. Къе-пака зунни гъаниз фида. ⁵Къуй куь кылеваибурни захъ галаз атурай. Павела рикІивайни авунвай чІуру кар аватІа, абуру гъана адак квай тахсирар лугъурай.

⁶Феста абурун арада муьжуьд-цІуд югъ акъудна, ахпа элкъвена Кесариядиз хтана. Пакагъан юкъуз ада гьакимар кІватІ хъун тайинарна ва Павел дувандиз гъунин буйругъ гана. ⁷Павел дуванханадиз гъана. Ярусалимдай атай чувудри Павел юкъва туна адак еке тахсирар кутаз хъана, амма абурувай а тахсирар субутариз жезвачир. ⁸Павела вич хуьн патал лагъана:

– За я чувудрин Къанундиз, я Аллагъдин КІвализ, я Римдин пачагъдиз акси гъич са чІуру карни авунач.

⁹Феста, чувудриз бегенмиш жедайвал ийиз кІанз Павелавай хабар къуна:

– Ви дуван Ярусалимда авун патал за вун гъаниз ракъурунал вун рази яни?

¹⁰Павела жаваб гана:

– Римдин пачагъди гъина зи дуван авун лазим ятІа, гъана зун авазва. Ваз хъсандиз чизвайвал, чувудриз за гъич са пис карни авунвайди туш. ¹¹АвунватІа, за кьиникъикай кыл къакъудзавач. Чувудри зак кутазвай тахсирар садни за авунвайбур туштІа, гъич садазни зун абурун гъиле твадай ихтияр авач. За зи дуван Римдин пачагъди авун тІалабзава!

¹²Меслятар авурдалай къулухъ, Феста малумарна:

– Вуна ви дуван Римдин пачагъди авун тІалабзаватІа, вун гъадан патав финни ийида.

Агриппа пачагьдин вилик

¹³ Са шумуд югь арадай фейила, Фестал кьил чIугваз Кесариядиз Агриппа пачагь вичин вах Береникани галаз атана. ¹⁴ Вичин патав абур са шумуд югь санал хьайидалай кьулухь Феста пачагьдихь галаз Павелан кардикай ихтилатна. Ада лагьана:

– Ина гьеле Феликса душтагьда тур са инсан ама. ¹⁵ Зун Ярусалимда амайла, чувудрин чIехи кешишри ва агьсакьалри адак тахсирар кутуна. Абуру завай адаз кар атIун тIалабзавай. ¹⁶ За абуруз лагьана хьи, инсандиз вичик тахсирар кутагьвайбурукай вич хуьдай мумкинвал тахьанмаз кьиникьдин жаза гуни Римдин кьанундихь галаз кьазвач. ¹⁷ Абуру захь галаз иниз атана акурла, и кар яргьалди вегьин тавуна за дуван пакадин юкьуз тайинарна ва а кас дувандал гьун буйругь гана. ¹⁸ Абуру адак кутагьвай тахсирар лугьуз эгечIайла, за вилив хвейи хьтин тахсиркарвилерикай анал са гафни хьаначир. ¹⁹ Амма абуру кутагьвай тахсирар чпин диндин са бязи месэлайрикай тир. Кьилди кьачуртIа, Павела Иса лугьудай са кьенвай касдикай Адал чан алама лугьуз тестикьарзавай. ²⁰ Зун кIеве акIанай, заз вуч авуна кIандатIа чизвачир. ГьакI хьайила, за адавай вичин дуван Ярусалимда авунал ам рази яни лагьана хабар кьуна. ²¹ Амма Павела вичин дуван авунин месэладай эхиримжи гаф Римдин пачагьди лугьун тIалабна. Римдин пачагьдин патав ракъурдай мумкинвал жедалди, за ам ина тун буйругьна.

²² Агриппади Фестаз лагьана:

– Зазни а инсандиз яб гуз кIанзава.

– Пака вуна адаз яб гуда, – лагьана жаваб гана Феста.

²³ Пакадин юкьуз Агриппани Береника дамахар авуна, дуванханадиз атана. Абурухь кьушундин кьилевайбур ва шегьердин вилик-кьилик квай инсанар галай. Фестан эмирдалди Павел аниз гьана. ²⁴ Феста лагьана:

– Агриппа пачагь ва ина чахь галаз кIватI хьанвай ксар! Куьн и касдиз килиг. Ярусалимда ва Кесарияда авай вири

чувудри, зи патав къвез, и касдин патахъай заз лугъуз хъанай. А кас мад яшамиш хъхун лазим туш лугъуз абуру гъараярнай. ²⁵Заз, лагъайтIа, ам кьиникъиз акъуддай хътин са тахсирни адак кваз жагъанач. Амма и касди вичин дуван Римдин пачагъди авун тIалабна, гъавиляй за ам Римдиз ракъурдай къарар къабулна. ²⁶Амма адан гъакъиндай гъуърметлу пачагъдиз кхъидай якъин делилар тахъуниз килигна, за ам куъ вилик, иллаки ви вилик, Агриппа пачагъ, гъанва. Адавай жузун-качузун авурла, белки, заз адакай кхъидай делилар жагъин. ²⁷Квай тахсирар къалур тавуна дустагънавайди Римдин пачагъдин патав ракъурун за дуъз кар яз гъисабзавач.

Павелан рахунар

26 ¹— За ваз дувандал жув хуън патал рахадай ихтияр гузва, — лагъана Агриппади Павелаз.

Павела гъил хкажна ва дувандин вилик вич хуъз эгечIна.

²— Агриппа пачагъ! Къе чувудри зак кутазвай тахсиррикай жува жув хуън патал ийидай рахунар ви вилик акъвазна авун за бахт яз гъисабзава, ³вучиз лагъайтIа, чувудрин адетрихъ ва гъуъжет алай абурун месэлайрихъ галаз вун хъсандиз таниш я. ГъакI хъайила, заз сабурдалди яб гун тIалабда. ⁴Вири чувудриз зи уьмуър аял чIавалай инихъ хъсандиз чизва. Зи аялвал зи халкъдин арада фейиди тир, ахпа зун Ярусалимда яшамиш жез хъана. Виридаз и кардикай чизва. ⁵Зун фарисей тир. Вири фарисейри хъиз, чи диндин вири къайдаяр за кIевелай къилиз акъудзавай. Гъа икI зун гъа чIавалай чизвайбурувай, эгер абуруз кIан хъайитIа, и кар тестикъариз жеда. ⁶Ингъе, къе зи дуван Аллагъди чи бубайриз хиве къур кардик за умуд кутазва лугъуз ийизва. ⁷Гъа икI, Аллагъди хиве къур кар къилиз акъатуник чи цIикъвед сихилдини умуд кутазва, абуру а хиве къун къилиз акъатун паталай юкъузни йифиз рикIивай Аллагъдиз ибадат ийизва. Эхъ, пачагъ, анжах гъа и са умуддиз килигна чувудри зак тахсирар кутазва. ⁸Куъне вучиз къейибурал Аллагъди чан хкидач лугъузва?

⁹ Зунни Назаретдай тир Исадин хура акъвазнавай, За инсанар Адахъ инанмиш тахъун патал вири къуватар кІватІна кІанда лагъанай. ¹⁰ Ярусалимда за гъакІни авунай. Чехи кешишдин буйругъдалди За Исадихъ инанмиш инсанар дустагъра тунай. Абуруз къиникъин жаза гудайла, зун ахътин къарардин терефдар жадай. ¹¹ Абуруз жазаяр гун патал зун шумудни садра чувудрин мискІиндай мискІиндиз фенай. Зун абурув инанмишвиликай къил къакъудиз таз алахъдай. Заз абурукай акъван хъел авай хъи, зун абур хурук кутун патал гъатта Ягъудиядин къеце патазни фидай.

¹² Садра гъа къаст рикІе аваз кешишривай разивални ихтияр къачуна, зун Дамаскдиз рекъе гъатнай. ¹³ Физвай рекъе, нисинрихъ, Агриппа пачагъ, заз ракъинилайни экуъз цІарцІар гузвай экв цаварай къевез акуна. Ада зун ва захъ галай юлдашар къуд патахъай ишигълаван авуна. ¹⁴ Чун вири чилел ярх хъайила, заз чувуд чІалал рахадай ван атана:

– Я Саул, я Саул, вуна Зун вучиз хурук кутазва? Аллагъдиз ийиз кІанзавай крарин хура акъвазиз хъайитІа, ви гъал чІур жада.

¹⁵ За хабар къуна:

– Вун вуж я, я Худа?

– Зун вуна хурук кутазвай Иса я, – лагъана жаваб гана Худади. ¹⁶ – Къарагъ, Зун вакай Заз къуллугъ ийидайди авун патал атанвайди я. За ваз исятдани ва идалай къулухъни къалурдайдакай вавай шагъидвал ийиз жада. ¹⁷ За вун мажусийрин патав ракъурзава, за вун чувудрикайни мажусийрикай хуьда. ¹⁸ Иблисдин мичІи пачагълугъдай Аллагъдин экуъ пачагълугъдиз хтун патал вуна абурун вилер ачухда. Абур Захъ инанмиш жедатІа, За абурун гунагърилай гъил къахчуда, и чІавуз абурукай Аллагъдин рикІ алай халкъ жада. За вун и къаст аваз абурун патав ракъурзава.

¹⁹ Агриппа пачагъ, цавай атай эмирдиз зун табий хъана. ²⁰ ГъакІ хъайила сифте за Дамаскда, ахпа Ярусалимда, ахпани Ягъудияда авай инсанриз ва гуьгъуьнлайни мажусийриз

гунагъар хиве яхъ, ша Аллагъдиз килиг, куьне гунагъар тийизмай чІал лайихлу краралди къалура лагъана. ²¹ Анжах гъа и кардиз килигна чувудар Аллагъдин КІвале зун рекъиз алахънай. ²²⁻²³ Амма Аллагъди къенин йикъалди заз куьмекзава. Ингъе зун инал акъвазнава, за гъвечІидалай чІехидал къведалди виридан вилик шагъидвал ийизва. Пак Каламда кхъенва хъи, Месигъди азабар чІугун лазим тир. Къейибурукай чан хтай сад лагъайди хъана, Ада Вичин халкъдизни мажусийриз экв гъун лазим тир. ИкІ лугъуналди за анжах Муса пайгъамбардинни амай пайгъамбаррин гафар мисал яз гъизва.

²⁴ Павела вичи вич икІ хуъзвайла, Феста адан гаф атІана:

– Вун кими хъанва, Павел, – лагъана гъарайна ада, – ви зурба чирвилери вун кими авунва!

²⁵ Павела жаваб гана:

– Гъуьрметлу Фест, зун кими туш, зи гафар дуъзбуьр ва акъуллубур я. ²⁶ Пачагъдиз за лугъузвай гафар вири чизва, гъакІ хъайила адахъ галаз завай ачухдаказ рахаз жеда. За лугъузвай крар садазни таквадай са далдадик хъайибур туш. Абурукай пачагъдиз хабар тахъун жедай кар туш. ²⁷ Агриппа пачагъ, вун пайгъамбаррин гафарихъ инанмиш яни? Вун инанмиш тирди заз чизва.

²⁸ – И са куьруь вахтунда ваз закайни христиан ийиз кІанзавани? – жузуна Агриппади.

²⁹ Павела жаваб гана:

– За анжах са вун ваъ, заз къе яб ни ганатІа, гъабурни са куьруь ва я яргъал вахтарилай вири крара зун хътинбур хъун патал, амма зун хъиз дустагъда тун тавун патал Аллагъдиз дуъа ийизва.

³⁰ Пачагъ, адахъ галаз гъаким, Береника ва дуванханада ацукънавай амайбурни къарагъна. ³¹ Сад садахъ галаз рахаз-рахаз анай экъечІна:

– И касди ам къиникъин жаза гуз ва я дустагъда тваз жедай са карни авунвач. ³² Эгер ада Римдин пачагъди вичин дуван авун тІалабначиртІа, ам фадлай азадиз жедай, – лагъана Агриппади Фестаз.

Павел Римдиз рекъе гьатун

27 ¹Чун Италиядиз рекъе твада лагъай къарар агакъайла, Павел ва дустагнавай масабур Юлийдал тапшурмишна. Ам Римдин пачагъдин къушундин офицер тир. ²Адрамитдай экъечІна Асиядин къерехра авай бандарай яна физвай гимиде акъахна. Гими рекъе гьатна. Чахъ Фесалоникдай тир македонияви Аристарх галай. ³Пакагъан юкъуз чун Сидун лугъудай бандуниз агакъна. Ана Юлийди Павелаз хъсанвал авуна. Ада Павелаз герек затІар къачун патал дустарал къил чІугвадай ихтияр гана. ⁴Чун мад гьуьлуьз экъечІна, гар чиниз ягъиз килигна, чун Кипрдин гар авачир къибле патай яна фена. ⁵Киликиядилаи Памфилиядилай алатна, чна ачух гьуьл атІана, чун Ликияда авай Мирар шегъердиз атана, ⁶анай офицердиз Александриядай Италиядиз физвай гими жагъана. Чун ада гъадаз акъадарна. ⁷Чи гими яваш-яваш вилик физ са шумуд югъ хъана. Эхирни, чІехи четинвилелди чун Книддилай алатна. Чиниз ягъизвай гару чаз гъа рехъ давамардай мумкинвал гузвачир, гъавилай чи гими Критдилай къекъуьн гана, адан гар авачир патай Салмонан пІипІ лугъудай чкадилай элячІна фена. ⁸Гьуьлуьн къерехдай яна, эхирни чун Ласейдикай яргъаз авачир Хъсан Бандар лугъудай чкадиз са гужуналди акъатна. ⁹Іна чун гзаф вахтунда амукъна, гьатта чувудрин сив хуьдай суварни атана алатнавай. ХъуьтІуьн цІиг хъуниз килигна, гьуьлуьз экъечІун хаталу тир. Павела абуруз ихътин меслят къалурна:

¹⁰ – Стхаяр, аз чун мад гьуьлуьз экъечІун хаталу тирди аквазва. Чи гимини, чи парарни, гъакІ чи уьмуьрни хаталувилик ква.

¹¹ Офицерди Павелаз яб ганач, ада гимидин иесидини капитанди лагъайвал авуна. ¹²Чи гими акъвазнавай бандар къуьд акъудун патал къулайди тушир, гъакІ хъайила инсанрин чІехи паюни рехъ давамарун къетІна. Абуру, Фойникдиз агакъдай мумкинвал хъайитІа, ана къуьд

акъудда лугъуз умудзавай. Фойник Критдин рагъакІдай пата авай. Ам кефердихъни къибледихъ гимияр фин патал ачух банд тир.

Къибле патан гар

¹³ Къибле патай гар къарагъна. А гару гимичийриз чпин рикІик квай кар къилиз акъудиз куьмекдай хъиз хъана. Абуру, лабар хкажна, Критдин къерех къуна гими гьална. ¹⁴ Са тІимил вахт арадай фейила, Крит галай патахъай къати гар акъатна, ахътин гаруз Еврокилон, яни «кефердинни рагъэкъечІдай патан гар» лугъудай. ¹⁵ Гар гимидин хура гъатна, гимидивай гаруз дурум гуз хъанач. Чун гарун басрухдиз са къадар вахт аксивал ийиз алахъна, затІ арадал татайла, чна гими лепейрин ихтиярда туна. ¹⁶⁻¹⁷ Гъуьле авай Кавда лугъудай гъвечІи къурамаатдин патавай фидайла, чаз са тІимил вахтунда гарукай чуьнуьх жедай мумкинвал хъана. Ана гимичийри зурба азиятрик къутармишай луьткве гимидал хкажна. Ахпа гимичийри цІилер чІугуна, луьткве гимидин кІуфал кутІунна. Цикай хкатнавай, къум квай Сирта лугъудай чилел алкІиз кичІела, абуру елкен авадарна, гими лепейрив тухуз туна. ¹⁸ Къати гар яргъалди давам хъуниз килигна, чун пакад юкъуз гимида авай пар гъуьлуьз гадаруниз мажбур хъана. ¹⁹ Мад са йикъалай гимичийри чпин гьилералди гимидин алатарни гъуьлуьз гадарна. ²⁰ Са шумуд йикъан къене тІурфан давам хъанай, я рагъ, я гьетер аквазмачир. Чун къутармиш хъуникай чи умудар атІана. ²¹ Хейлин вахтунда инсанри са затІни тІуьнвачир. Павела къарагъна лагъана:

– Стхаяр, эгер за авур меслятдиз яб гана Критдай куьн экъечІначиртІа, чун и баладикни акатдачир, я чаз зиянарни жедачир. ²² Амма исятда за квевай рикІер кІевиз къун тІалабзава, квекай садни рекъидач, анжах гими кукІвар жеда. ²³ За Вичиз муьтІуьгъ лукІра хъиз къуллугъзавай Аллагъди сенфиз зи патав малаик ракъурна. ²⁴ Ада заз лагъана:

– КичІе жемир, Павел. Ваз дуванханада Римдин пачагъдин вилик акъвазун къисметнава. Аллагъди ваз ийидай

мергье мет себеб яз и гимида аваз вахъ галаз физвайбур вири сагъ яз амукьда.

²⁵ ГьакI хьайила виКегъ хьухъ! Зун Аллагьди заз лагьайвал жедайдахъ чIалахъ я. ²⁶ Къураматрикай садал чи гими яд кьери чкадал ацукьда.

²⁷ Им чун гьуьлелай физвай цIукьуд лагьай йиф тир. ТIурфанди чун Чехи гьуьл галай патахъ тухузвай. Йифен кьулариз хьиз гимичийриз чун чилиз мукьва жезвай хьиз хьана. ²⁸ Абуру гьуьлуьн деринвал алцумайла, яхцIур метр кьван хьана. Са кьадар вахтунилай мад алцум хьувурла, кьанни цIуд метр кьван хьхьана. ²⁹ Гимичийри чи гими кьванерихъ галукьиз кичIела адан кьулухъ патай кьуд лабар вегьена ва абуру югъ фад алукьрай лугьуз дубаяр авуна. ³⁰ Садбур гимидай катизни алахьна, и кар кьилиз акьудун патал, абур гимидин вилик кьилияй лабар авадардай амалар ийиз, кьутармишдай луйткве цел авудиз алахьна. ³¹ Павела офицердизни аскерриз лагьана:

– И ксар гимида амукъ тавуртIа, куьн кьутармиш жедач.

³² Инал аскерри луйткве кутIуннавай цIилер турунив яна атIана, луйткве гьуьлуьз аватна.

³³ Экв жедайла Павел инсанрал фу неъ лугьуз алахьна.

– Цукьуд йикьан кьене куьне са вуч ятIани вилив хуьз са затIни тIуьнвач, – лагьана ада. – ³⁴ Исятда за квез са кIус фу неъ лугьуз минетзава. Фу тIуьртIа, ада квез чан аламукьиз куьмекда. КичIе жемир, квекай садни ре-кьйдач.

³⁵ ИкI лагьана, Павела фу кьачуна, виридан вилик Аллагьдиз хийир-дуьа авуна, ам атIана, нез эгечIна. ³⁶ И карди инсанар кIубанарна. Инлай вирибур нез эгечIна. ³⁷ Гимида чун вири кьве вишни пудкьанни цIуругуд кас авай. ³⁸ Инсанри тух жедалди тIуьрдалай кьулухъ, гимида авай техил гьуьлуьз гадарна, гими кьезиларна.

³⁹ Экв хьайила, гимичийриз кьумади кьунвай кьерех акуна. Амма чун гьиниз акьатнаватIа, садазни чизвачир. Чпелай алакьайтIа, гимичийри гими кьери чкадал ацукьардай

меслят авуна. ⁴⁰Лабар, цИлер атІана гьуьлуьз вегьена, ах-па гимичийри гимидин кІаник квай, гими тухузвай кьусуяр кутІуннавай цИлерни атІана, кьусуйрив кІвалахиз туна. Гару кьерехдихъ тухудайвал гьвечИ елкен хкажна. ⁴¹Гьа икІ, гими кьерехдив агакьна, кьумада гьатна акьваз хьана. КІуф кьумада акІай гими юазмачир. Адан кьулухъ пад къати лепейри кукІвариз хьана. ⁴²Дустагьнавай са касдивайни катиз тежедайвал, аскерриз абур рекьиз кІан хьана. ⁴³Амма офицердиз Павел кьутармишиз кІанзавай, гьакІ хьайила ада аскерар акьвазарна. Ада сирнавиз чидайбуруз, вирибурулайни вилик циз хкадарна, кьерех галайвал сирнав авун буйругьна. ⁴⁴Амайбуруз тахтайрални гимидикай амукьай маса затІарал алаз кьерехдиз экьечІ лагьана. Гьа икІ вири сагь-саламатдиз гьуьлуьн кьерехдиз акьатна.

Малта кьураматдал

28 ¹Сагь-саламатдиз гьуьлуьн кьерехдиз акьатайла, чаз чун Малта лугьудай кьураматдал алай хьиз хьана. ²Кьураматдин агьалийри чун лап хьсандиз къабулна. Марф къвана, мекьи хьана. Абуру цІай хьувуна, чун илифарна. ³Павела са кьужагда авай кІарасар кІватІна, абур цІуз вегьез хьана. ЦІун чимивал гьиссна са гьинай ятІани садлагьана акьатай гьуьлягь Павелан гьилик ккІана. ⁴Кьураматдин агьалийриз Павелан гьиликай куьрс хьанвай гьуьлягь акурла, абуру сада садаз лугьузвай:

– Гьуьле завалдикай кьутармиш хьанватІани кьисметди ихьтин жазадив агакьарнавай и кас са инсан яна кьенвайди хьун мумкин я.

⁵И чІавуз Павела гьил юзурна, гьуьлягь цІуз вегьена. Гьуьлягьди адаз гьич са зиянни ганач. ⁶Инсанар адал вил алаз акьвазнавай. Абуру ам дакІвада ва я садлагьана рекьиде лугьуз вил алаз гзаф вахт хьана, амма адаз затІни тахьанвайди акурла, абур мягьтел хьана. Абуру чпин фикирар дегишарна, ам гьуц я лугьуз акьвазна.

⁷Чун акьвазнавай чка гьаким Публийдин мулкарин мукьув гвай. Ада чун хьсандиз илифарна. Пуд юкьуз чун

адан кІвале хьана. ⁸Адан буба азарлу яз месе авай. Адак цІайни руфунин тІал квай. Павела, адан патав фена, дуьа авуна, адал гїилер эцигна, ам сагьар хьувуна. ⁹И кардилай гуйгьуьниз кьураматдал алай вири азарлуяр адан патав кьведай ва сагь хьхьана хьфидай. ¹⁰Абуру чаз гзаф гьуьрметарзавай ва хьсан савкьватар гузвай. Чун рекьиз физ кІвачин хьайила, абуру рекьиз герек кьведай кьван затІаралди чун таьминарна.

Павел Римда

¹¹Кьураматдал пуд варз акьудайдалай кьулухь чун ина кьуьд акьудай «Диоскурар» («Кьветхверар») лугьудай Александрия шегьердай тир гимиде аваз гьуьлуьз экьечІна. ¹²Сиракузриз атана, гьана чи пуд югь хьана. ¹³Анай чун Регийдиз фена. Пакагьан юкьуз кьибле патан гар акьатна, чун Путиолриз акьатна. ¹⁴Чаз ана Исадихь инанмиш стхаяр жагьана, абуру чавай чпихь галаз са гьафтеда акьвазун тІалабна. Эхирни чун Римдиз атана агакьна. ¹⁵Чун кьвезвайдакай ина авай стхайриз хабар авай, абуру чи вилик экьечІна, та Апийдин Майданни Пуд Духан лугьудай шегьеррал кьведалди чун кьаршиламишиз атана. Павелаз а инсанар акурла, ада Аллагьдиз шукур авуна. Ам кІубан хьана. ¹⁶Чун Римдиз агакьайла, анин гьакимри Павелаз кьилди, амма кьаравулдин вил алаз яшамиш жедай ихтияр гана.

Римда гайи чирвилер

¹⁷Пуд югь алатайла, Павела Римдин чувудрин кьилевайбуруз вичин патав эверна. Абуру кІватІ хьайила, ада лагьана:

– Стхаяр, за я чи халкьдиз, я чи чІехи бубайрин адетриз акси тир гьич са карни авуначІани, зун Ярусалимда дустагьна, римвийрин гьиле туна. ¹⁸Римдин гьакимриз, дувандал зак яна рекьидай хьтин са тахсирни квачиз акурла, зун ахьайиз кІан хьана. ¹⁹Амма чувудар акси хьуниз килигна, за зи дуван Римдин пачагьди авун тІалабна.

И кар за зи халкъдал бугътен вегъин патал авурди туш.
²⁰ Къе за куън кІватІни гъа и кар патал авунва. Вири Израилди умуд кутунвай кардихъ инанмиш хъана лугъуз къе зун дустагъдани тунва.

²¹ Павелаз яб гузвайбуру жаваб гана:

– Ягъудиядай ви гъакъиндай чаз гъич са чарни атанач. Чи патав Ярусалимдай атанвай стхайрикай гъич садани чаз вакай са пис гафни лагъанач. ²²Амма вири вичикай чІурукІа рахазвай инанмишбурун кІватІалдикай чаз ван хъана. ГъакІ хъайила, чаз вуна вуч лугъудатІа гъадаз яб гуз кІанзава.

²³Абуру чеб Павелан патав къведай югъ тайинарна. А юкъуз адан патав гзаф инсанар атана. Экуънилай няналди Павела абуруз Аллагъдин пачагъвеликай суьгъбетар ийизвай. Ада абур Мусадин Къанундал ва пайгъамбаррин ктабрал бинеламиш хъана, Иса Месигъ тирдан чІалахъарзавай. ²⁴Садбур ада инанмишарна, муькуьбур адан чІалахъ жезвачир. ²⁵Абур чпи чпин арада гъуьжетар ийиз-ийиз хъфидайла, Павела лагъанай:

– Пак Руьгъди Иса я пайгъамбардин мецелди куь бубайриз хъсандиз лагъанай:

²⁶ «А халкъдин патав фена лагъ:

куьне яргъалди яб гуда,
амма куьн са куьнинни гъавурда гъатдач,
куьн яргъалди килигда,
амма куь вилериз са затІни аквадач.

²⁷ А халкъдин рикІ буьркьюь хъанва.

Абуру япар кІевнава, вилер акъалнава.
Эгер икІ туширтІа, абурун вилериз аквадай,
Япариз ван къведай, рикІ гъавурда аквадай,
абур зи патав хкъведай.

Гъа чІавуз за абур сагъар хъийидай».

²⁸ – ГъакІ хъайила, квез чир хъухъ хъи, инсаният къутармиш хъуникай хабар Аллагъди мажусийрал ракъурзава. Гъабуру ябни гуда.

²⁹Ада икІ лагъайла, чувудар са-садахъ галаз гъуьжетар ийиз-ийиз хъфена.

³⁰ Павел вичи къазанмишзавай харжуналди Римда къве йисуз амукъна. Ада вичин патав вуж атайтІани къабулдай. ³¹Ада Аллагъди пачагъвалдай вахт алукунавайдакай хабар гузвай, инсанар Худа Иса чи Месигъ тирдан гъавурда твазвай. Ам лап виКегъдиз рахазвайтІани, адаз садани манийвал ийизвачир.